

Ročník 1988

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 30

Vydána dne 21. září 1988

Cena Kčs 2.60

OBSAH:

141. Zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění, kterým se mění a doplňuje zákon č. 93/1951 Sb., o státním svátku, o dnech pracovního klidu a o památných a významných dnech
  142. Zákon České národní rady o vnitřním obchodě (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)
  143. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání
  144. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě o statistikách práce (č. 160)
  145. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě o závodních zdravotních službách (č. 161)
  146. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Syrské arabské republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu
  147. Vyhláška Ústřední rady odborů o změnách vyhlášky Ústřední rady odborů č. 95/1968 Sb., o poskytování přídatků na děti v nemocenském pojištění, ve znění vyhlášky č. 78/1984 Sb.
  148. Vyhláška Ústřední rady odborů o změnách vyhlášky Ústřední rady odborů č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění pozdějších předpisů
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů

141

Z Á K O N N É O P A T Ř E N Í
předsednictva Federálního shromáždění

ze dne 21. září 1988,

**kterým se mění a doplňuje zákon č. 93/1951 Sb., o státním svátku, o dnech pracovního klidu
a o památných a významných dnech**

Předsednictvo Federálního shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo podle čl. 58 odst. 3 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, na tomto zákonném opatření:

Čl. I

Zákon č. 93/1951 Sb., o státním svátku, o dnech pracovního klidu a o památných a významných dnech, ve znění zákona č. 65/1965 Sb. a zákona č. 56/1975 Sb. se mění a doplňuje takto:

1. Název zákona zní:

**„o státních svátcích, o dnech pracovního klidu a
o památných a významných dnech“.**

2. § 1 včetně nadpisu zní:

„§ 1

Státní svátky

Devátý květen, výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, a dvacátý osmý říjen, den vzniku samostatného československého státu, se prohlašují za státní svátky Československé socialistické republiky.“

3. § 2 odst. 1 zní:

„[1] Státní svátky 9. květen a 28. říjen jsou dny pracovního klidu.“

4. V § 3 se vypouští písmeno c) a dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

Čl. II

Toto zákonné opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Husák v. r.**Indra v. r.****Strougal v. r.**

142

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady ze dne 17. prosince 1981 č. 127 Sb., o vnitřním obchodě, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem České národní rady ze dne 28. června 1988 č. 116 Sb.

Z Á K O N

České národní rady o vnitřním obchodě

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Č Á S T P R V N Í

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Vnitřní obchod je odvětvím socialistické hospodářské soustavy, které aktivně zprostředkovává spojení mezi výrobou, popřípadě dovozem spotřebního zboží (dále jen „zboží“) a jeho rozdělováním a spotřebou; tím napomáhá k uspokojování potřeb občanů na vnitřním trhu a k vytváření podmínek socialistického způsobu života.

(2) Zákon vymezuje postavení a úkoly vnitřního obchodu v souladu s hospodářskou a sociální politikou Československé socialistické republiky a upravuje podmínky provozování obchodní činnosti ve vnitřním obchodě, jakož i práva a povinnosti orgánů, organizací a občanů na tomto úseku.

§ 2

Základní úkol vnitřního obchodu

(1) Základním úkolem vnitřního obchodu je zabezpečovat v souladu s národohospodářskými plány a jednotnou socialistickou obchodní politikou rozvoj plánovitého, hospodárného a plynulého uspokojování potřeb občanů prodejem zboží a poskytováním služeb podle tohoto zákona na vnitřním trhu.

(2) Za plnění tohoto základního úkolu odpovídají orgány, které řídí obchodní činnost a organizace, které ji provozují.

(3) Ostatní orgány a organizace, které se svou výrobní nebo jinou činností podílejí na zabezpečování potřeb občanů na vnitřním trhu, jsou po-

vinny vytvářet podmínky potřebné k plnění úkolu podle odstavce 1.

§ 3

Jednotná socialistická obchodní politika

Ve vnitřním obchodě se uplatňuje jednotná socialistická obchodní politika, jejíž zásady určuje ministerstvo obchodu a cestovního ruchu České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo obchodu a cestovního ruchu“) ve spolupráci s Českým svazem spotřebních družstev, ostatními ústředními orgány, v jejichž působnosti jsou organizace provozující obchodní činnost, a krajskými národními výbory.

Č Á S T D R U H Á

OBCHODNÍ ČINNOST A PODMÍNKY JEJÍHO PROVOZOVÁNÍ

Oddíl 1

Obchodní činnost

§ 4

Vymezení pojmu

Obchodní činností se pro účely tohoto zákona rozumí provozování maloobchodní činnosti poskytování obchodních služeb v souvislosti s maloobchodní činností, poskytování služeb veřejného stravování, ubytovacích služeb a služeb cestovních kanceláří, jakož i provozování velkoobchodní činnosti, pokud jsou uvedené činnosti provozovány na vnitřním trhu.

§ 5

Maloobchodní činnost

Maloobchodní činností se rozumí provozování prodeje, popřípadě obstarávání prodeje zboží občanům¹⁾ a v rozsahu a za podmínek stanovených prováděcím předpisem též organizacím.

¹⁾ § 239 odst. 1 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb.

§ 6

Obchodní služby

Obchodními službami se rozumí služby související s maloobchodní činností poskytované občanům k uspokojování jejich potřeb.

§ 7

Služby veřejného stravování

(1) Službami veřejného stravování se rozumí příprava a prodej jídel, polotovarů, nápojů, popřípadě doplňkový prodej zboží a poskytování služeb souvisejících s veřejným stravováním v odbytových střediscích veřejného stravování.

(2) Za služby veřejného stravování podle tohoto zákona se nepovažuje závodní stravování.²⁾

§ 8

Ubytovací služby

Ubytovacími službami se rozumí poskytování přechodného ubytování a služeb s ním souvisejících veřejnosti v závodech a zařízeních k tomu určených za úplatu.

§ 9

Služby cestovních kanceláří

Službami cestovních kanceláří se rozumí poskytování služeb účastníkům cestovního ruchu, zejména organizování rekreačních, turistických, tematických a jiných zájezdů a pobytů, poskytování a zprostředkování dopravy účastníkům cestovního ruchu, zajišťování služeb veřejného stravování, ubytovacích, průvodcovských a dalších souvisejících služeb.

§ 10

Velkoobchodní činnost

(1) Velkoobchodní činností se rozumí zabezpečování dodávek zboží z výroby, popřípadě z dovozu za účelem řádného a plynulého zásobování maloobchodní nebo jiné obchodní činnosti, popřípadě jiných odběratelů.

(2) Za velkoobchodní činnost podle tohoto zákona se nepovažuje činnost odbytových a zásobovacích organizací, pokud zabezpečují materiálně technické zásobování organizací.

§ 11

Obchodní činnost se provozuje v prodejnách, v odbytových střediscích veřejného stravování, v závodech a zařízeních poskytujících ubytovací služby, v cestovních kancelářích, v objednávkových kancelářích obchodu palivy, u čerpadel pohonných hmot, popřípadě v dalších provozovnách,

které provozují obchodní činnost (dále jen „prodejna nebo provozovna“); jejich rozmístění se uskutečňuje v souladu se zájmy řádného a plynulého zásobování občanů a poskytování služeb.

§ 12

Podrobnější vymezení obsahu a rozsahu provozování obchodní činnosti upraví prováděcí předpis.

Oddíl 2

Oprávnění k provozování obchodní činnosti organizacemi

§ 13

Oprávnění k provozování obchodní činnosti

(1) Obchodní činnost mohou provozovat

- a) organizace, které mají obchodní činnost stanovenou jako předmět své činnosti nebo které ji mohou provozovat v rámci předmětu své činnosti,^{2a)}
- b) ostatní organizace jen, pokud jim bylo uděleno povolení, popřípadě jsou k tomu jinak oprávněny podle tohoto zákona.

(2) Ustanovení zvláštních předpisů, pokud vyžadují k provozování některých obchodních činností zvláštní povolení,³⁾ zůstávají nedotčena.

Povolovací řízení

§ 14

(1) Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu uděluje povolení k provozování služeb cestovních kanceláří.

(2) Nejde-li o případ uvedený v odstavci 1, uděluje povolení k provozování obchodní činnosti místní národní výbor, v jehož územním obvodu bude obchodní činnost provozována.

§ 15

V zakládací listině, stanovách, ve statutu nebo v jiném aktu může být provozování služeb cestovních kanceláří jako předmět činnosti uvedeno jen na základě povolení uděleného ministerstvem obchodu a cestovního ruchu, pokud je toto povolení podle tohoto zákona třeba.

§ 16 — zrušen

§ 17 — zrušen

§ 18 — zrušen

§ 19

Zánik oprávnění

(1) Orgán, který je příslušný podle § 14 udělit povolení k provozování obchodní činnosti,

¹⁾ Nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 127/1982 Sb., o závodním stravování.

^{2a)} § 18a odst. 1 hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Např. zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, a vládní nařízení č. 56/1967 Sb., o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví.

- a) odejme toto povolení, jestliže bylo uděleno na podkladě nesprávných údajů uvedených organizací, nebo jestliže pominuly předpoklady, za kterých bylo uděleno anebo jestliže to vyžadují zájmy řádného a plynulého zásobování vnitřního obchodu nebo jiné důležité zájmy společnosti,
- b) může toto povolení odejmout nebo změnit, jestliže oprávněná organizace nevyužívá povolení bez zvláštního důvodu nebo porušuje povinnosti uložené jí podle tohoto zákona.

(2) Oprávnění k provozování obchodní činnosti zaniká

- a) zánikem oprávněné organizace,
- b) odnětím povolení podle odstavce 1,
- c) rozhodnutím, jímž byl orgánem státní správy příslušným k udělení povolení, vysloven souhlas s trvalým zastavením provozování obchodní činnosti, oznámeným organizací,
- d) uskutečněním jednorázové obchodní činnosti,
- e) uplynutím doby, na kterou bylo povolení uděleno.

Oddíl 3

Podmínky provozování obchodní činnosti

§ 20

(1) Organizace, která provozuje obchodní činnost, je povinna dodržovat podmínky stanovené tímto zákonem, prováděcími nebo zvláštními předpisy a podmínky stanovené v povolení k provozování obchodní činnosti, pokud takové povolení potřebuje; zejména je povinna

- a) provozovat obchodní činnost v souladu se zásadami jednotné socialistické obchodní politiky,
- b) dodržovat základní rozsah obchodní činnosti a zabezpečovat rovnoměrné uspokojování potřeb občanů a za tím účelem požadovat od dodavatelských organizací dostatečné množství zboží v potřebném sortimentu a v různých cenových polohách,
- c) pečovat všestranně o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a hygienické podmínky prodeje,
- d) navrhovat příslušnému místnímu národnímu výboru úpravu prodejní nebo provozní doby (dále jen „prodejní doba“) a stanovenou prodejní dobu dodržovat a seznámit s ní občany,
- e) dodržovat stanovené základní provozní a technické vybavení prodejen nebo provozoven, oborové normy o kategorizaci ubytovacích závodů a zařízení a odbytových středisek veřejného stravování,
- f) chránit zájmy občanů ve vnitřním obchodě a

aktivně působit na rozvíjení socialistických vztahů mezi pracovníky zabezpečujícími obchodní činnost a občany, zejména vést tyto pracovníky k ochotě, poctivosti a aktivnímu zájmu o spokojenost občanů,

- g) dbát, aby pracovníci zabezpečující obchodní činnost měli stanovenou kvalifikaci a splňovali ostatní požadavky kladené na pracovníky prodejen nebo provozoven.

(2) Podrobnější podmínky provozování obchodní činnosti upraví prováděcí předpis.

Oddíl 4

Stanovení prodejní doby

§ 21

(1) Prodejní dobu v prodejnách nebo provozovnách stanoví, popřípadě mění příslušné místní národní výbory na návrh organizace oprávněné k provozování obchodní činnosti. Organizace je povinna návrh projednat s příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí.

(2) Prodejní doba se stanoví, popřípadě mění ve shodě se společenským zájmem tak, aby občané měli možnost obstarat nákupy a služby v mimopracovní době a aby organizace provozující obchodní činnost účelně a hospodárně uspokojovala jejich potřeby na vnitřním trhu.

(3) Nepředloží-li organizace návrh na stanovení, popřípadě změnu prodejní doby prodejny nebo provozovny, nebo předloží návrh, který neodpovídá odstavci 2, stanoví prodejní dobu příslušný místní národní výbor po projednání s organizací a s příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí.

Oddíl 5

Přechodné uzavření prodejny nebo provozovny

§ 22

(1) Prodejna nebo provozovna může být na nezbytně nutnou dobu uzavřena jen z důvodu

- a) provádění inventarizace hospodářských prostředků,
- b) živelní události,
- c) úmrtí pracovníka nebo poskytnutí pracovního volna v souvislosti s jeho náhlým onemocněním nebo úrazem, popřípadě v souvislosti s náhlým onemocněním nebo úrazem jeho rodinného příslušníka, nebo má-li pracovník nárok na pracovní volno pro překážky v práci z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky v práci,^{3a)} jde-li o prodejnu nebo provozovnu s jedním pracovníkem,
- d) havarijního stavu prodejny nebo provozovny nebo jejího zařízení,

^{3a)} § 21 a 27 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 54/1975 Sb., kterým se provádí zákoník práce.

e) adaptace nebo jiné úpravy prodejny nebo provozovny nebo jejího vybavení, popřípadě zařízení.

[2] Organizace provozující obchodní činnost je povinna projednat přechodné uzavření prodejny nebo provozovny s příslušným místním národním výborem.

[3] V jiných případech než jsou uvedeny v odstavci 1 může být prodejna nebo provozovna na přechodnou dobu uzavřena jen se souhlasem příslušného místního národního výboru anebo na základě rozhodnutí jiného příslušného orgánu státní správy vydaného podle zvláštních předpisů.⁴⁾

[4] Při přechodném uzavření prodejny nebo provozovny je organizace provozující obchodní činnost povinna ve spolupráci s příslušným místním národním výborem zabezpečit náhradní prodej zboží nebo poskytování služeb jiným způsobem tak, aby bylo zajištěno v místě řádné a plynulé zásobování občanů nebo zabezpečit v nejbližší prodejně nebo provozovně stejného sortimentního typu prodej zboží nebo poskytování služeb podle tohoto zákona.

Oddíl 6

Prodej zboží občany

§ 23

[1] Občan je oprávněn prodávat zboží jen v rozsahu a za podmínek stanovených na základě tohoto zákona nebo zvláštních předpisů.

[2] Rostlinné a živočišné výrobky z vlastní drobné zemědělské výroby a lesní plody mohou občané prodávat bez povolení, pokud zvláštní předpisy⁵⁾ nestanoví jinak.

§ 24

[1] Občané mohou prodávat vlastní po domácku vyráběné nebo zpracované výrobky na základě povolení, které uděluje místní národní výbor, v jehož územním obvodu má být prodej provozován.

[2] Místní národní výbor stanoví v uděleném povolení druhy výrobků, rozsah a místo prodeje, dobu platnosti povolení a popřípadě další podmínky, za nichž může občan tyto výrobky prodávat.

§ 25

Občan, kterému bylo uděleno povolení podle § 24.

⁴⁾ Např. zákon č. 20 1966 Sb., o péči o zdraví lidu, zákon č. 50 1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

⁵⁾ Např. zákon č. 61 1964 Sb., o rozvoji rostlinné výroby zákon č. 20/1966 Sb., vyhláška federálního ministerstva zemědělství a výživy č. 73/1985 Sb., o základních podmínkách dodávky zemědělských výrobků a zemědělských potřeb.

⁶⁾ Zákon č. 82 1952 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Např. občanský zákoník č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 70 1983 Sb.), zákon č. 20 1966 Sb.

a) může zboží prodávat jen na trzích nebo jiných místech určených příslušným místním národním výborem.

b) je povinen mít při prodeji u sebe doklad o uděleném povolení k prodeji zboží a vykázat se jím na vyzvání oprávněných orgánů; zároveň je povinen na viditelném místě čitelně uvést svoje jméno a místo trvalého pobytu.

§ 26

Místní národní výbory vydávají tržní řády, ve kterých ve shodě se zájmy občanů stanoví podmínky pro prodej zboží na trzích, zejména stanoví dobu a místo prodeje zboží a výši poplatků za užívání veřejného prostranství.⁶⁾

§ 27

[1] Povolení k prodeji vlastních po domácku vyráběných nebo zpracovaných výrobků zaniká uplynutím doby, na kterou bylo uděleno, nebo smrtí občana.

[2] Povolení může být odňato, jestliže je občan bez zvláštního důvodu nevyužívá, porušuje povinnosti uložené mu na základě tohoto zákona nebo zvláštních předpisů nebo vyžadují-li to zájmy společnosti.

§ 28

Podrobnosti o obsahu žádosti o udělení povolení k prodeji vlastních po domácku vyráběných nebo zpracovaných výrobků, podrobnější podmínky a rozsah provozování tohoto prodeje a druhy uvedených výrobků, k jejichž prodeji není třeba povolení, stanoví prováděcí předpis.

Oddíl 7

Ochrana zájmů občanů ve vnitřním obchodě

§ 29

[1] Organizace, které provozují obchodní činnost, jsou povinny kromě podmínek stanovených v § 20 a ve zvláštních předpisech⁷⁾ dodržovat, popřípadě vytvářet další podmínky k ochraně zájmů občanů ve vnitřním obchodě; zejména jsou povinny

- a) zavádět a uplatňovat takovou organizaci práce a technologii provozu, která přispívá k řádnému a plynulému zásobování občanů a poskytování služeb,
- b) pečovat o trvalé zvyšování úrovně nabídky zboží, poskytovaných služeb a obsluhy v prodejnách nebo provozovnách,
- c) provádět jakostní a cenovou přejímku tak, aby se zamezilo prodeji zboží neodpovídajícího technickým normám, cenovým a jiným předpisům,⁸⁾ popřípadě estetickým požadavkům; ve vnitřním obchodě nesmí být prodáváno zboží, které neodpovídá předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví,
- d) uplatňovat vůči dodavatelům aktivně požadavky na zvyšování technické a estetické úrovně zboží a jeho obalu a dbát na zvyšování jeho užité hodnoty,
- e) v souladu se zvláštními předpisy⁹⁾ uplatňovat požadavky na tvorbu progresivních technických norem a na jejich změny, navrhnout výrobky k povinnému hodnocení a využívat jeho výsledků, zejména ve spolupráci s výrobními organizacemi zabezpečovat označování výrobků stupněm jakosti, popřípadě informací o výjimce z technických norem,
- f) zabezpečovat informovanost občanů o prodávaném zboží a poskytovaných službách.

[2] Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu, Český svaz spotřebních družstev, ostatní ústřední orgány a národní výbory, v jejichž působnosti jsou organizace provozující obchodní činnost, vytvářejí ve spolupráci s ústředními orgány dodavatelských organizací ucelený systém obchodně politických, právních, technickoorganizačních, výchovných a kontrolních opatření k dalšímu prohlubování a realizaci ochrany zájmů občanů ve vnitřním obchodě.

[3] Jestliže občan uplatní právo z odpovědnosti za vady zboží nebo služeb (dále jen „reklamací“), je vedoucí prodejny nebo provozovny nebo jím pověřený pracovník povinen po pečlivém přezkoumání o reklamaci rozhodnout ihned, ve složitých případech do tří dnů. Vyřízení reklamací týkající se vad zboží nesmí být činěno závislým na vyjádření dodavatelské organizace. Předpis o vyřizování reklamací občanů musí být v každé prodejně nebo provozovně umístěn na dobře viditelném a přístupném místě.

[4] Postup a podrobnosti při vyřizování reklamací občanů upraví prováděcí předpis.

ČÁST TŘETÍ

ŘÍZENÍ VNITŘNÍHO OBCHODU

Oddíl 1

Odvětvové řízení vnitřního obchodu a cestovního ruchu

§ 30

[1] Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu, Český svaz spotřebních družstev, ostatní ústřední orgány a národní výbory jsou ve vzájemné spolupráci v organizacích, které jsou v jejich působnosti, a provozují obchodní činnost, povinny v souladu s úkoly stanovenými národohospodářskými plány, jednotnou socialistickou obchodní politikou a s využitím stanovených ekonomických nástrojů

- a) zabezpečovat jednotná ekonomická pravidla ve vnitřním obchodě s přihlédnutím ke zvláštnostem družstevního obchodu, veřejného stravování a cestovního ruchu,
- b) podporovat vytvářením vhodných podmínek socialistickou podnikavost, rozvíjení hospodářské soutěže a zabezpečovat jednotné zásady ochrany zájmů občanů na vnitřním trhu,
- c) přispívat k rozvoji odvětví vnitřního obchodu a cestovního ruchu vhodnou vědeckotechnickou a investiční politikou,
- d) provádět soustavnou analýzu vývoje odvětví vnitřního obchodu a cestovního ruchu,
- e) vytvářet základní podmínky sociálního rozvoje, výchovy a stabilizace kádrů ve vnitřním obchodě,
- f) zajišťovat podle zvláštních předpisů¹⁰⁾ pohotovou a jednotnou informační soustavu v odvětví vnitřního obchodu.

[2] Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu koordinuje zabezpečování úkolů uvedených v odstavci 1.

[3] Zásady provádění výzkumu vnitřního trhu a spotřebitelské poptávky a jejího usměrňování stanoví prováděcí předpis.

Oddíl 2

Orgány státní správy pro vnitřní obchod

§ 31

[1] Státní správu v odvětví vnitřního obchodu vykonávají a úkoly stanovené podle tohoto zákona plní orgány státní správy pro vnitřní obchod, kterými jsou

- a) ministerstvo obchodu a cestovního ruchu jako

⁸⁾ Např. zákon č. 30/1968 Sb., o státním zkušebnictví, ve znění zákona č. 54/1987 Sb. (úplné znění č. 84/1987 Sb.).

⁹⁾ Zákon č. 96/1964 Sb., o technické normalizaci. Zákon č. 30/1968 Sb.

¹⁰⁾ Zákon č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací.

ústřední orgán státní správy pro vnitřní obchod a pro cestovní ruch,

b) národní výbory.

[2] Při výkonu státní správy v odvětví vnitřního obchodu příslušné ústřední orgány s orgány uvedenými v odstavci 1 v potřebném rozsahu spolupracují a pomáhají jim; zvláštní předpisy upravující postavení a úkoly družstevních organizací nejsou přitom dotčeny.

Oddíl 3

Působnost orgánů státní správy pro vnitřní obchod

§ 32

Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu

Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu

- a) řídí výkon státní správy a ve stanovených případech vykonává státní správu pro vnitřní obchod a cestovní ruch; vykonává též státní obchodní dozor,
- b) určuje ve spolupráci s Českým svazem spotřebních družstev, ostatními ústředními orgány, v jejichž působnosti jsou organizace provozující obchodní činnost, a krajskými národními výbory zásady jednotné socialistické obchodní politiky, koncepci rozvoje odvětví vnitřního obchodu a cestovního ruchu, činí zásadní opatření k zabezpečení řádného a plynulého zásobování občanů a ochrany jejich zájmů ve vnitřním obchodě a cestovním ruchu, opatření ke zlepšení poskytovaných služeb ve vnitřním obchodě, včetně usměrňování prodeje zboží, jakož i opatření v cestovním ruchu,
- c) podílí se na tvorbě státního plánu hospodářského a sociálního rozvoje za odvětví vnitřního obchodu a cestovního ruchu,
- d) zabezpečuje podle zvláštních předpisů a jednotných zásad příslušných ústředních orgánů státní správy provádění cenové, mzdové, finanční a investiční politiky a vědeckotechnického rozvoje ve vnitřním obchodě a cestovním ruchu,
- e) zabezpečuje podle zvláštních předpisů a jednotných zásad příslušných ústředních orgánů státní správy úkoly a zapojení vnitřního obchodu do mezinárodní dělby práce, vědeckotechnické spolupráce a výzkumu,
- f) plní další úkoly ve vnitřním obchodě vyplývající z tohoto zákona a zvláštních předpisů.

§ 33

Národní výbory

[1] Národní výbory v rámci své územní působnosti

- a) ve spolupráci s organizacemi provozujícími obchodní činnost sledují a hodnotí úroveň uspokojování potřeb občanů, vytvářejí pod-

mínky a navrhují nebo samy provádějí potřebná opatření k zajištění řádného a plynulého zásobování občanů a poskytování služeb,

- b) ve spolupráci s organizacemi provozujícími obchodní činnost vypracovávají koncepci rozvoje sítě vnitřního obchodu, veřejného stravování, cestovního ruchu a kontrolují její realizaci,
- c) vykonávají státní obchodní dozor,
- d) plní další úkoly ve vnitřním obchodě a cestovním ruchu vyplývající z tohoto zákona a zvláštních předpisů.

[2] Místní národní výbory vedle působnosti uvedené v odstavci 1 dále

- a) stanoví, popřípadě mění prodejní dobu v prodejnách nebo provozovnách,
- b) projednávají přechodné uzavírání prodejen nebo provozoven a udělují k němu souhlas,
- c) povolují občanům prodej vlastních po domácku vyráběných nebo zpracovaných výrobků (§ 24 odst. 1),
- d) určují tržiště, popřípadě jiná místa pro prodej zboží občany a vydávají tržní řád,
- e) udělují povolení organizacím k provozování obchodní činnosti (§ 14 odst. 2),
- f) projednávají přestupky podle tohoto zákona,
- g) dávají souhlas k rozmístění prodejen nebo provozoven, k zahájení, ukončení, omezení nebo zrušení jejich činnosti tak, aby bylo zabezpečeno účelné a hospodárné uspokojování potřeb občanů na vnitřním trhu,
- h) mohou zřizovat spotřebitelské rady.

§ 34 -- zrušen

§ 35 -- zrušen

§ 36 -- zrušen

ČÁST ČTVRTÁ

STÁTNÍ OBCHODNÍ DOZOR VE VNITŘNÍM OBCHODĚ

§ 37

[1] Orgány státního obchodního dozoru v odvětví vnitřního obchodu jsou národní výbory a ministerstvo obchodu a cestovního ruchu.

[2] Při výkonu státního obchodního dozoru dozírají příslušné orgány, zda organizace, které provozují obchodní činnost, a občané, kteří prodávají zboží, dodržují podmínky a plní povinnosti stanovené na základě tohoto zákona, jakož i povinnosti uložené opatřeními orgánů státní správy.

[3] Zjistí-li orgán státního obchodního dozoru nedostatek, vyzve organizaci nebo občana prodávajícího zboží, aby zjednal nápravu; při výkonu dozoru v prodejnách nebo provozovnách může ve své působnosti vydávat nezbytné zákazy, jakož i činit zatímní opatření k odstranění nedostatků.

§ 38

(1) Pracovníci orgánu státního obchodního dozoru jsou při plnění svých úkolů oprávněni vstupovat do prodejen nebo provozoven, zařízení a objektů, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních předpisů, provádět potřebná šetření, požadovat potřebné údaje a vysvětlení a nahlížet do příslušných dokladů. Při výkonu státního obchodního dozoru jsou povinni vykazovat se průkazem orgánu státního obchodního dozoru a zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících předmět státního, hospodářského nebo služebního tajemství.

(2) Orgán státního obchodního dozoru si může ve složitých případech přibrat ke spolupráci znalce, který pak má oprávnění příslušející podle odstavce 1 pracovníkům orgánu státního obchodního dozoru.

§ 39

Místní národní výbory k zabezpečování úkolů spojených s výkonem státního obchodního dozoru mohou zřizovat spotřebitelské rady.¹¹⁾

§ 40 — zrušen

§ 41

Při výkonu státního obchodního dozoru se orgány dozoru opírají o zkušenosti a iniciativu pracujících a spolupracují s orgány lidové kontroly a s orgány Revolučního odborového hnutí a jiných společenských organizací; mohou si též vyžádat spolupráci orgánů sledujících dodržování cen, jakosti a zdravotní nezávadnosti zboží a hygienických předpisů v prodejnách nebo provozovnách.

§ 42

V každé prodejně nebo provozovně musí mít občan k dispozici knihu přání a stížností, do které může zapsat své stížnosti, oznámení a podněty.

§ 43

V každé prodejně nebo provozovně musí být inspekční kniha, do které je povinen příslušný orgán učinit záznam o provedené kontrole a o zjištěných skutečnostech, včetně navržených nebo uložených opatření k odstranění nedostatků.

§ 44

Zvláštní předpisy upravující postavení a úkoly orgánů státních inspekci¹²⁾ nejsou tímto zákonem dotčeny.

§ 45

Prováděcí předpis upraví podrobněji výkon státního obchodního dozoru, vedení knih přání a stížností, způsob vyřizování stížností, oznámení a

podnětů občanů zapsaných v knize přání a stížností a vedení inspekčních knih.

ČÁST PÁTÁ

POKUTY A JINÉ SANKCE

§ 46

(1) Okresní národní výbor, městský národní výbor nebo místní národní výbor ve střediskové obci může za nedostatky zjištěné orgány státního obchodního dozoru uložit pokutu až do výše 50 000 Kčs organizaci, která

- a) nezajišťuje podmínky pro výkon státního obchodního dozoru, brání v jeho výkonu nebo neprovede ve stanovené lhůtě opatření uložené orgánem státního obchodního dozoru anebo neodstraní závadu zjištěnou při výkonu státního obchodního dozoru ve lhůtě stanovené pro zjednání nápravy,
- b) nedodrжуje podmínky pro provozování obchodní činnosti stanovené tímto zákonem nebo na základě něho uložené.

(2) Zjistí-li porušení povinnosti podle odstavce 1 jiný orgán státního obchodního dozoru, než který je uveden v odstavci 1, oznámí to příslušnému okresnímu národnímu výboru s návrhem na uložení pokuty.

(3) Při stanovení výše pokuty se přihlíží zejména k závažnosti a době trvání protiprávního jednání, k míře zavinění, k rozsahu způsobené škody, zejména k rozsahu poškození občana.

§ 47

(1) Pokuta je splatná do třiceti dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena.

(2) Pokutu lze organizaci uložit do jednoho roku ode dne, kdy se o porušení povinnosti dozvěděl příslušný národní výbor, nejpozději však do tří let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

§ 48

Uložením pokuty organizaci zůstává nedotčena odpovědnost organizace, popřípadě jejich pracovníků podle zvláštních předpisů.

§ 49

Přestupky při prodeji zboží občany

(1) Za přestupek při prodeji zboží občany může místní národní výbor uložit

- a) důtku,
- b) pokutu ve výši uvedené v odstavci 2 nebo 3,
- c) propadnutí zboží.

(2) Pokutu až do výše 2000 Kčs lze uložit občanovi, který se dopustí přestupku tím, že

¹¹⁾ § 65 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 140/1988 Sb.).

¹²⁾ Zákon ČNR č. 63/1986 Sb., o České zemědělské a potravinářské inspekci.
Zákon ČNR č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci.

- a) poruší povinnost stanovenou tržním řádem,
- b) prodává zboží na místě, kde prodej zboží není dovolen,
- c) nevykáže se příslušným orgánům povolením k prodeji zboží,
- d) neuvede na viditelném místě čitelně svoje jméno a místo trvalého pobytu,
- e) poruší jinou povinnost stanovenou tímto zákonem nebo na základě něho uloženou.

(3) Pokutu až do výše 5000 Kčs lze uložit občanovi, který se dopustí přestupku tím, že

- a) prodává zboží, k jehož prodeji je třeba povolení, bez tohoto povolení nebo provozuje neoprávněně obchodní činnost,
- b) poškozují občana na ceně, sortimentu, jakosti, množství nebo hmotnosti prodávaného zboží.

§ 50

Propadnutí a zabránění zboží

(1) Jestliže občan prodává zboží vadné jakosti nebo za neodpovídající cenu nebo prodává zboží bez povolení, může místní národní výbor vyslovit

- a) propadnutí zboží, jehož bylo použito ke spáchání přestupku a které náleží občanovi, který se přestupku dopustil,
- b) zabránění zboží, jehož bylo použito ke spáchání přestupku, avšak pachatele nelze volat k odpovědnosti nebo mu věc nenáleží.

(2) Propadnutí zboží může místní národní výbor vyslovit i vedle důtky nebo pokuty.

(3) Vlastníkem propadlého nebo zabraněného zboží se stává stát.

§ 51

Není-li v tomto zákoně výslovně stanoveno jinak, platí o přestupcích a jejich projednávání obecné předpisy.¹³⁾

§ 52

Pokuty uložené podle § 46 a 49 jsou příjmem národních výborů, které je uložily.

ČÁST ŠESTÁ

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 53^{13a)}

(1) Organizace, které oprávněně provozují ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona obchodní čin-

nost, k níž je podle něho třeba povolení, jsou oprávněny ji provozovat ve stejném rozsahu i nadále jen, pokud tuto skutečnost oznámí do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona orgánu státní správy, který by jinak byl příslušný podle § 14; neučiní-li tak, považují se za neoprávněně provozovatele.

(2) Oznamovací povinnost podle odstavce 1 se považuje za splněnou, provede-li ve stejné lhůtě oznámení orgán, který je oprávněn požádat o povolení podle § 14 odst. 2 písm. a).

§ 54

Občan, který je oprávněn ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona prodávat vlastní po domácku vyráběné nebo zpracované výrobky, je povinen, pokud chce tyto výrobky dále prodávat, požádat příslušný místní národní výbor do šesti měsíců po uvedení dne o udělení povolení k prodeji výrobků podle tohoto zákona; neučiní-li tak, jeho oprávnění k prodeji zaniká.

ČÁST SEDMÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 55

Společná ustanovení

(1) Ustanovení tohoto zákona se nevztahují na

- a) prodej léčiv nebo zdravotnických potřeb, pokud je provozován organizacemi nebo zařízeními jednotné zdravotnické soustavy,
- b) prodej a rozšiřování periodického tisku, prodej poštovních a jiných cenin a prodej filatelického zboží a reproduktorů rozhlasu po drátě, pokud jsou provozovány organizacemi nebo zařízeními spojů,
- c) obchodní činnost organizací řízených ministerstvem kultury České socialistické republiky,
- d) prodej devocionálií nebo církevní literatury, pokud je provozován církví nebo náboženskou společností,
- e) zahraničně hospodářskou činnost.¹⁴⁾

(2) Rozsah a podmínky provozování obchodní činnosti v útvarch a zařízeních ozbrojených sil a ozbrojených sborů vzájemně dohodnou ministerstvo obchodu a cestovního ruchu, federální ministerstvo národní obrany, federální ministerstvo vnitra a ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky.

¹³⁾ Zákon č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

^{13a)} Podle čl. II zákona ČNR č. 116/1988 Sb., organizace, které oprávněně provozují ke dni 1. července 1988 služby cestovních kanceláří, jsou oprávněny je provozovat ve stejném rozsahu i nadále jen, pokud tuto skutečnost oznámí do šesti měsíců od tohoto dne ministerstvu obchodu a cestovního ruchu; neučiní-li tak, považují se za neoprávněně provozovatele.

¹⁴⁾ Zákon č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničím, ve znění zákona č. 102/1988 Sb.

§ 55a

Na řízení o udělení souhlasu místního národního výboru k přechodnému uzavření prodejny nebo provozovny z důvodů přejemky zboží se nevztahují obecné předpisy o správním řízení¹⁵⁾.

§ 56

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu vydá v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazné právní předpisy k provedení § 5, § 12, § 29 odst. 2, § 28, § 29 odst. 4, § 30 odst. 3 a § 45.

§ 57

Zrušovací ustanovení

Zrušují se

1. zákon č. 160/1949 Sb. o vnitřním obchodě.
2. vyhláška ministerstva vnitřního obchodu č.

13/1968 Sb., kterou se vyhláší pravidla obchodního podnikání ve znění vyhlášky č. 105/1971 Sb.,

3. vyhláška ministerstva vnitřního obchodu č. 218/1954 Ú. l. o jednotném vedení knihy přání a stížností v maloobchodních prodejnách a závodech společného stravování,
4. vyhláška ministerstva vnitřního obchodu č. 177/1956 Ú. l. o zařazování zavodů veřejného stravování do cenových skupin, ve znění zákona České národní rady č. 146/1971 Sb.

§ 58

Účinnost zákona

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1988.

Zákon České národní rady č. 116/1988 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o vnitřním obchodě, nabyl účinnosti dnem 1. července 1988.

Kempný v. r.

143**VYHLÁŠKA**

ministra zahraničních věcí

ze dne 18. srpna 1988

o Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání

Dne 10. prosince 1984 byla v New Yorku sjednána Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Jménem Československé socialistické republiky byla Úmluva podepsána v New Yorku dne 8. září 1986.

S Úmluvou vyslovilo souhlas Federální shromáždění Československé socialistické republiky a prezident Československé socialistické republiky ji ratifikoval s výhradami, že Československá socialistická republika neuznává příslušnost Výboru

proti mučení upravenou článkem 20 Úmluvy a Československá socialistická republika se necítí být vázána ustanovením odst. 1 článku 30 Úmluvy. Ratifikační listina byla uložena u generálního tajemníka OSN, deponitáře Úmluvy, dne 7. července 1988.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 27 odst. 1 dnem 26. června 1987. Pro Československou socialistickou republiku vstoupila v platnost v souladu se svým článkem 27 odst. 2 dnem 6. srpna 1988.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

¹⁵⁾ Zákon č. 71/1967 Sb.

ÚMLUVA

proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání

Státy, které jsou stranou této Úmluvy,

berouce v úvahu, že v souladu se zásadami vyhlášenými v Chartě OSN je uznávání stejných a nezadatelných práv všech členů lidské společnosti základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě, uznávající, že tato práva vyplývají z přirozené důstojnosti člověka,

berouce v úvahu závazek států podle Charty, zejména jejího článku 55, podporovat všeobecnou úctu k lidským právům a základním svobodám a k jejich zachovávaní,

majíce na zřeteli článek 5 Všeobecné deklarace lidských práv a článek 7 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, které stanoví, že nikdo nemůže být podroben mučení nebo krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,

majíce rovněž na zřeteli Deklaraci o ochraně všech osob před mučením a jiným krutým, nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestáním, přijatou Valným shromážděním 9. prosince 1975,

přejíce si zvýšit účinnost boje proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání na celém světě,

dohodly se na následujícím:

ČÁST I

Článek 1

1. Pro účely této Úmluvy výraz „mučení“ znamená jakékoli jednání, jímž je člověku úmyslně působena silná bolest nebo tělesné či duševní utrpení s cílem získat od něho nebo od třetí osoby informace nebo přiznání, potrestat jej za jednání, jehož se dopustil on nebo třetí osoba nebo z něhož jsou podezřelí nebo s cílem zastrašit nebo přinutit jej nebo třetí osobu nebo z jakéhokoli jiného důvodu založeného na diskriminaci jakéhokoli druhu, když taková bolest nebo utrpení jsou působeny veřejným činitelem nebo jinou osobou jednajícím z úředního pověření nebo z jejich podnětu či s jejich výslovným nebo tichým souhlasem. Toto vymezení nezahrnuje bolest nebo utrpení, které vznikají pouze v důsledku zákonných sankcí, jsou od těchto sankcí neoddělitelné nebo jsou jimi vyvolány náhodou.

2. Tento článek je bez újmy jakémukoli mezinárodnímu dokumentu nebo národnímu zákonodárství, jež obsahují či mohou obsahovat ustanovení širšího použití.

Článek 2

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, přijme účinná zákonodárná, správní, soudní či jiná opatření pro zabránění mučení na celém území, jež je pod jeho jurisdikcí.

2. Žádné výjimečné okolnosti, ať jsou jakéhokoli druhu, buď válečný stav nebo hrozba války, vnitropolitická nestabilita nebo jakákoli jiná mimořádná situace, nemohou sloužit k ospravedlnění mučení.

3. Nařízení nadřízeného činitele nebo orgánu státní moci nemůže sloužit k ospravedlnění mučení.

Článek 3

1. Žádný stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, nevyprová, nevrátí či nevydá osobu jinému státu, jsou-li vážné důvody se domnívat, že by jí v něm hrozilo nebezpečí mučení.

2. Pro účely stanovení toho, zda existují takové důvody, vezmou příslušné orgány v úvahu veškeré související okolnosti, včetně, v odůvodněných případech, existence trvalého hrubého, zřejmého nebo masového porušování lidských práv v daném státě.

Článek 4

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby všechny akty mučení byly trestnými činy podle jeho trestního zákona. Totéž platí pro pokus mučení a pro jednání kterékoli osoby, které představuje spolupachatelství nebo účastenství na mučení.

2. Každý stát, který je stranou této Úmluvy, je povinen stanovit za tyto trestné činy odpovídající tresty s přihlédnutím k jejich závažnému charakteru.

Článek 5

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, přijme taková opatření, jež mohou být nutná k založení jeho soudní pravomoci nad trestnými činy uvedenými v článku 4, v následujících případech:

a) jsou-li trestné činy spáchány na území pod jeho jurisdikcí nebo na palubě lodí či letadla registrovaného v tomto státě;

- b) je-li domnělý pachatel státním příslušníkem tohoto státu;
- c) je-li oběť státním příslušníkem tohoto státu a tento stát to považuje za vhodné.

2. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, přijme rovněž taková opatření, jež se mohou ukázat jako nutná k založení jeho jurisdikce nad takovými trestnými činy v případech, kdy domnělý pachatel se nachází na kterémkoli území pod jeho jurisdikcí a nevydá-li ho v souladu s článkem 8 některému ze států uvedených v odstavci 1 tohoto článku.

3. Tato Úmluva nevyklučuje žádnou trestní pravomoc vykonávanou v souladu s vnitrostátním právem.

Článek 6

1. Kterýkoli stát, smluvní strana této Úmluvy, na jehož území se nachází osoba podezřelá ze spáchání některého trestného činu uvedeného v článku 4, vezme tuto osobu do vazby nebo přijme jiná právní opatření k zajištění její přítomnosti, pokud na základě posouzení dostupných informací dojde k závěru, že okolnosti si to vyžadují. Vazba a jiná právní opatření se provádějí v souladu se zákony tohoto státu, mohou však trvat jen takovou dobu, jež je nezbytná pro zahájení trestního stíhání nebo řízení o vydání.

2. Takovýto stát okamžitě provede předběžné šetření potřebné ke zjištění skutečností.

3. Kterékoli osobě, která je ve vazbě podle odstavce 1 tohoto článku, bude umožněno, aby se okamžitě spojila s nejbližším příslušným zástupcem státu, jehož je příslušníkem, nebo je-li osobou bez státní příslušnosti, se zástupcem státu, kde obvykle žije.

4. Vezme-li stát v souladu s tímto článkem osobu do vazby, uvědomí okamžitě stát uvedený v článku 5 odstavci 1 o tom, že takováto osoba je ve vazbě a o okolnostech opravňujících k jejímu vzetí do vazby. Stát, který provádí předběžné šetření, uvedené v odstavci 2 tohoto článku, neprodleně sdělí své zjištění zmíněným státům a uvede, zda zamýšlí vykonávat svoji soudní pravomoc.

Článek 7

1. Stát, smluvní strana této Úmluvy, na jehož území je zjištěn údajný pachatel některého trestného činu uvedeného v článku 4, předloží v případech uvedených v článku 5, pokud pachatele nevydá, případ svým příslušným orgánům k trestnímu stíhání.

2. Tyto orgány přijmou stejná opatření jako v případě kteréhokoliv běžného trestného činu závažného charakteru podle zákonů tohoto státu. V případech uvedených v článku 5 odstavci 2 požadavky na důkazy nezbytné pro soudní stíhání a usvědčení nebudou v žádném případě méně

přísné, než jaké jsou uplatňovány v případech uvedených v článku 5 odstavci 1.

3. Každé osobě, vůči které je zahájeno řízení v souvislosti s některým z trestných činů uvedených v článku 4, se zaručuje slušné zacházení na všech stupních řízení.

Článek 8

1. Trestné činy uvedené v článku 4 se považují za zahrnuté do každé smlouvy o vydávání uzavřené mezi státy, které jsou smluvní stranou této Úmluvy, jako trestné činy podléhající vydání. Státy se zavazují, že zahrnou takovéto trestné činy jako trestné činy podléhající vydání do každé smlouvy o vydávání, jež mezi nimi bude uzavřena.

2. Jestliže stát, který vydání váže na existenci smlouvy, obdrží žádost o vydání od dalšího státu, který je smluvní stranou této Úmluvy, se kterým nemá uzavřenou smlouvu o vydávání, může považovat tuto Úmluvu za právní základ pro vydání pro takovéto trestné činy. Vydání podléhá ostatním podmínkám stanoveným právním řádem státu, který byl o vydání požádán.

3. Státy, které neváží vydání na existenci smlouvy, uznají takovéto trestné činy mezi sebou za trestné činy podléhající vydání podle podmínek stanovených zákonem státu, který byl o vydání požádán.

4. Pro účely vydání mezi státy, smluvními stranami této Úmluvy, jsou takovéto trestné činy posuzovány jako by byly spáchány nejenom v místě, kde k nim došlo, ale též na územích států, které mají uplatnit svoji soudní pravomoc v souladu s článkem 5 odstavcem 1.

Článek 9

1. Státy, smluvní strany této Úmluvy, si navzájem poskytnou v co největší míře pomoc v souvislosti s trestním řízením zahájeným ve věci kteréhokoliv trestného činu uvedeného v článku 4, včetně poskytnutí všech důkazů, které mají k dispozici a které jsou pro řízení nezbytné.

2. Státy, smluvní strany této Úmluvy, plní své závazky podle odstavce 1 tohoto článku v souladu se všemi smlouvami o vzájemné právní pomoci, jež mohou být mezi nimi uzavřeny.

Článek 10

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby učební materiály a informace týkající se zákazu mučení byly plně zahrnuty do programu přípravy občanských nebo vojenských pracovníků orgánů v oblasti aplikace práva, zdravotnických pracovníků, veřejných činitelů a jiných osob, jež mohou mít co do činění s vazbou, výslechem nebo zacházením s osobami podrobenými jakékoli formě zadržení, vazby nebo uvěznění.

2. Každý stát, který je smluvní stranou této

Úmluvy, zahrne tento zákaz do pravidel nebo instrukcí, které upravují povinnosti a funkce těchto osob.

Článek 11

Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, bude systematicky zkoumat pravidla, instrukce, metody a praxi výslechu, jakož i podmínky vazby a zacházení s osobami podrobenými jakékoli formě zadržení, vazby nebo uvěznění na kterémkoli území pod jeho jurisdikcí, aby bylo zabráněno jakýmkoli případům mučení.

Článek 12

Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby jeho příslušné orgány provedly urychlené a nestranné vyšetření, když mají dostatečné důvody se domnívat, že došlo k mučení na kterémkoli území pod jeho jurisdikcí.

Článek 13

Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby každá osoba, která tvrdí, že byla vystavena mučení na území pod jurisdikcí tohoto státu, měla právo podat stížnost příslušným orgánům tohoto státu a na to, aby tyto orgány věc neprodleně a nestranně projednaly. Budou přijata opatření k zajištění ochrany stěžovatele a svědků před jakýmkoli špatným zacházením nebo zastrahováním v souvislosti s touto stížností nebo učiněnou svědeckou výpovědí.

Článek 14

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí ve svém právním řádu, aby oběť mučení měla právo na nápravu a na spravedlivé a přiměřené odškodnění, včetně prostředků nutných pro co nejúplnější zdravotní rehabilitaci. V případě smrti oběti, k níž došlo v důsledku mučení, mají právo na odškodnění osoby, jež byly na ni odkázány výživou.

2. Nic v tomto článku se nedotýká jakéhokoli práva oběti nebo jiných osob na odškodnění, jež může existovat podle vnitrostátního práva.

Článek 15

Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, zajistí, aby žádné prohlášení, které podle zjištění bylo učiněno v důsledku mučení, nebylo použito jako důkaz v žádném soudním řízení, s výjimkou případů, kdy se použije proti osobě obviněné z mučení jako důkaz o tom, že toto prohlášení bylo učiněno.

Článek 16

1. Každý stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, se zavazuje zabránit na kterémkoli území pod jeho jurisdikcí dalším činům krutého, nelid-

ského či ponižujícího zacházení nebo trestání, které nespádají pod mučení, jak je vymezeno v článku 1, jsou-li takovéto činy spáchány veřejným činitelem nebo jinou osobou jednající z úředního pověření nebo z jejich podnětu či s jejich výslovným nebo tichým souhlasem. Zejména se použijí závazky obsažené v článcích 10, 11, 12 a 13 s tím, že odkaz na mučení se nahradí odkazem na jiné formy krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání.

2. Ustanovení této Úmluvy jsou bez újmy ustanovením jakéhokoli jiného mezinárodního dokumentu nebo národního zákonodárství, které zakazují kruté, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání nebo které se týkají vydávání či vyhoštění.

ČÁST II

Článek 17

1. Zřizuje se Výbor proti mučení (dále nazývaný Výbor), který vykonává níže uvedené funkce. Výbor se skládá z deseti expertů vysokého morálního charakteru a uznávaných schopností v oblasti lidských práv, kteří v něm působí jako soukromé osoby. Experti jsou voleni státy, které jsou smluvní stranou této Úmluvy, přičemž se bude přihlížet ke spravedlivému zeměpisnému zastoupení a k užitečnosti účasti některých osob majících právnícké zkušenosti.

2. Členové Výboru jsou voleni tajným hlasováním ze seznamu osob navržených státy, smluvními stranami této Úmluvy. Každý stát může navrhnout jednu osobu z řad svých občanů. Státy přihlédnou k užitečnosti návržení osob, které jsou rovněž členy Výboru pro lidská práva, zřízeného podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, a které jsou ochotny pracovat ve Výboru proti mučení.

3. Volby členů Výboru se konají na zasedáních států, smluvních stran této Úmluvy, svolávaných generálním tajemníkem Organizace spojených národů každé dva roky. Na těchto zasedáních, na nichž dvě třetiny států, smluvních stran této Úmluvy, tvoří kvórum, jsou za členy Výboru zvoleny ty z navržených osob, které obdrží největší počet hlasů a absolutní většinu hlasů přítomných a hlasujících zástupců států, smluvních stran Úmluvy.

4. První volby se budou konat nejpozději do šesti měsíců ode dne vstupu této Úmluvy v platnost. Nejméně čtyři měsíce před dnem konání každých voleb zašle generální tajemník Organizace spojených národů státům, smluvním stranám Úmluvy, dopis se žádostí, aby do tří měsíců předložily své návrhy na členství ve Výboru. Generální tajemník připraví seznam všech takto navržených osob v abecedním pořadí s udáním států, které je navrhly, a předloží jej státům, smluvním stranám Úmluvy.

5. Členové Výboru jsou voleni na období čtyř let. Budou znovu zvolitelní v případě, že budou opět navrženi. Funkční období pěti ze členů zvolených v prvních volbách však uplyne koncem druhého roku; neprodleně po prvních volbách vyhláší je předseda na zasedání zmíněném v odstavci 3 tohoto článku jména těchto pěti členů.

6. V případě, že člen Výboru zemře či rezignuje nebo z jakéhokoli jiného důvodu nemůže dále vykonávat své povinnosti ve Výboru, stát, který ho navrhl, jmenuje se souhlasem většiny států, smluvních stran této Úmluvy, na zbývající funkční období dalšího experta z řad svých občanů. Souhlas se považuje za daný, pokud polovina či více států neodpoví záporně do šesti týdnů poté, co byly generálním tajemníkem Organizace spojených národů informovány o navrženém jmenování.

7. Státy, smluvní strany této Úmluvy, hradí náklady členů Výboru spojené s výkonem jejich funkce.

Článek 18

1. Výbor si zvolí své funkcionáře na období dvou let. Tito mohou být zvoleni znovu.

2. Výbor vypracuje vlastní jednací řád, který však mimo jiné stanoví, že:

- (a) šest členů Výboru tvoří kvórum;
- (b) rozhodnutí Výboru jsou přijímána většinou hlasů přítomných členů.

3. Generální tajemník Organizace spojených národů poskytne potřebný aparát a zařízení k účinnému vykonávání funkcí Výboru podle této Úmluvy.

4. Generální tajemník Organizace spojených národů svolá první schůzi Výboru. Po své první schůzi se Výbor bude scházet tak, jak bude stanoveno v jeho jednacím řádu.

5. Státy, smluvní strany této Úmluvy, ponese náklady spojené s konáním zasedání států, smluvních stran této Úmluvy, a schůzí Výboru, včetně úhrady všech nákladů Organizace spojených národů, jako jsou náklady na aparát a zařízení poskytnuté Organizací spojených národů v souladu s odstavcem 3 tohoto článku.

Článek 19

1. Státy, které jsou smluvní stranou této Úmluvy, předloží Výboru prostřednictvím generálního tajemníka Organizace spojených národů zprávy o opatřeních, která přilply ke splnění svých závazků podle této Úmluvy, do jednoho roku od vstupu Úmluvy v platnost pro příslušný stát, smluvní stranu Úmluvy. Poté předkládají státy každé čtyři roky doplňující zprávy o jakýchkoli nově přijatých opatřeních, jakož i jiné zprávy, jež si Výbor může vyžádat.

2. Generální tajemník Organizace spojených národů předloží tyto zprávy všem státům, smluvním stranám této Úmluvy.

3. Každá zpráva se posuzuje Výborem, který k ní může učinit obecné poznámky, jež uzná za účelné, a předá je příslušnému státu. Tento stát může v odpovědi Výboru uvést jakékoli připomínky, jež uzná za vhodné.

4. Výbor může podle své úvahy rozhodnout o zahrnutí jakýchkoli svých poznámek učiněných v souladu s odstavcem 3 tohoto článku spolu s připomínkami, které k nim obdržel od příslušného státu, do své roční zprávy vypracovávané v souladu s článkem 24. Na žádost státu může do ní Výbor rovněž zahrnout kopii zprávy předložené v souladu s odstavcem 1 tohoto článku.

Článek 20

1. Jestliže Výbor obdrží spolehlivou informaci, která podle jeho názoru obsahuje plně odůvodněné údaje o systematickém uplatňování mučení na území kteréhokoli státu, který je smluvní stranou této Úmluvy, vyzve Výbor tento stát ke spolupráci při posouzení této informace a za tímto účelem k předložení připomínek k dané informaci.

2. S přihlédnutím ke všem připomínkám, jež mohou být příslušným státem předloženy, jakož i k jakékoli jiné důležité informaci, kterou má k dispozici, může Výbor, považuje-li to za účelné, pověřit jednoho nebo více svých členů provedením důvěrného šetření a urychleným podáním zprávy Výboru.

3. Provádě-li se šetření v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, usiluje Výbor o spolupráci s příslušným státem. Po dohodě s tímto státem může takové šetření zahrnovat i návštěvu na jeho území.

4. Po prostudování závěrů svého člena či členů, předložených v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, předá Výbor tyto závěry příslušnému státu spolu se všemi připomínkami nebo návrhy, které v dané situaci považuje za vhodné.

5. Celé řízení Výboru uvedené v odstavcích 1 až 4 tohoto článku je důvěrného charakteru a ve všech jeho stadiích je usilováno o spolupráci se státem, smluvní stranou této Úmluvy. Po dokončení takového řízení, týkajícího se šetření provedeného v souladu s odstavcem 2, může Výbor, po konzultacích s příslušným státem, smluvní stranou, rozhodnout o zahrnutí stručného přehledu výsledků řízení do své roční zprávy, vypracovávané v souladu s článkem 24.

Článek 21

1. Stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, může na základě tohoto článku kdykoli prohlásit, že uznává příslušnost Výboru přijmout a posoudit oznámení jednoho státu o tom, že jiný stát neplní své závazky podle této Úmluvy. Výbor může na

základě tohoto článku přijmout a posoudit oznámení jen tehdy, jestliže je předkládá stát, který prohlásil, že uznává příslušnost Výboru. Výbor nepřijme žádné oznámení, jestliže se týká státu, který takové prohlášení neučinil. S oznámeními přijatými podle tohoto článku se postupuje takto:

- a) Jestliže stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, usuzuje, že jiný stát, smluvní strana, neplní ustanovení této Úmluvy, může na tuto skutečnost upozornit příslušný stát písemným oznámením. Stát, který oznámení obdržel, poskytne do tří měsíců státu, který je předložil, písemné vysvětlení nebo prohlášení, jež má obsahovat, pokud je to možné a účelné, informaci o tom, jaká opatření k nápravě se provádějí nebo již byla provedena.
- b) Oba státy mají právo postoupit věc Výboru, jestliže není urovnána k jejich spokojenosti do šesti měsíců poté, kdy stát obdržel původní oznámení. Stát, který tak činí, o tom informuje vedle Výboru i druhý stát.
- c) Výbor se bude zabývat záležitostmi, která mu byla postoupena na základě tohoto článku, jen tehdy, když zjistí, že byly použity a vyčerpány všechny dostupné vnitrostátní opravné prostředky v souladu s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva. Toto pravidlo neplatí v případech, kdy opravné řízení se bezdůvodně protahuje nebo kdy je málo pravděpodobné, že přinese účinnou pomoc osobě, jež je obětí porušování této Úmluvy.
- d) Výbor zkoumá oznámení učiněná podle tohoto článku na nevěřejných schůzích.
- e) Aby se dosáhlo přátelského urovnání na základě respektování závazků stanovených touto Úmluvou, Výbor -- s výhradou ustanovení pododstavce c) -- poskytne své dobré služby státům, které jsou smluvními stranami této Úmluvy. Za tímto účelem může Výbor v případě potřeby zřídit ad hoc smírčí komisi.
- f) Výbor může vyzvat státy, smluvní strany zmíněné v pododstavci b), aby poskytly jakékoli důležité informace v každé věci, která mu byla postoupena na základě tohoto článku.
- g) Státy, smluvní strany zmíněné v pododstavci b), mají právo být zastoupeny při projednávání věci Výborem a ústně nebo písemně se k ní vyjadřovat.
- h) Výbor předloží zprávu do dvanácti měsíců ode dne, kdy obdržel vyznění podle pododstavce b):
  - 1) jestliže se dosáhne urovnání podle pododstavce e), omezí Výbor svou zprávu na stručné uvedení skutečností a dosaženého řešení;
  - 2) jestliže se nedosáhne urovnání podle pododstavce e), omezí Výbor svou zprávu na stručné uvedení skutečností; písemné vyjádření a protokol obsahující ústní vy-

řádění učiněné státy, smluvními stranami, budou přiloženy ke zprávě. Zpráva se zašle státům, kterých se týká.

2. Ustanovení tohoto článku vstoupí v platnost, jakmile pět států, smluvních stran této Úmluvy, učiní prohlášení podle odstavce 1 tohoto článku. Tato prohlášení uloží státy u generálního tajemníka Organizace spojených národů, který předá jejich kopie ostatním státům, smluvním stranám této Úmluvy. Prohlášení může být kdykoli odvoláno oznámením generálnímu tajemníkovi. Odvolání se nedotkne posuzování věci, která je předmětem oznámení již předloženého podle tohoto článku. Poté, co generální tajemník obdržel sdělení, kterým se prohlášení odvolává, nelze přijmout žádné další oznámení kteréhokoli státu, který je smluvní stranou této Úmluvy, pokud stát, který prohlášení odvolal, neučinil nové prohlášení.

Článek 22

1. Stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, může v souladu s tímto článkem kdykoli prohlásit, že uznává příslušnost Výboru přijímat a posuzovat oznámení od jednotlivců či jejich jménem podléhajících jeho jurisdikci, kteří si stěžují, že se stali oběťmi porušení ustanovení této Úmluvy některým státem, smluvní stranou této Úmluvy. Výbor nepřijme oznámení, jestliže se týká státu, jenž takové prohlášení neučinil.

2. Výbor považuje oznámení učiněné na základě tohoto článku za nepřijatelné, jestliže je anonymní, považuje-li je za zneužití práva předkládat taková sdělení nebo je-li neslučitelné s ustanoveními této Úmluvy.

3. Výbor, s výhradou ustanovení odstavce 2, upozorní stát, smluvní stranu této Úmluvy, který učinil prohlášení podle odstavce 1 a který se údajně dopustil porušení některého ustanovení Úmluvy, na každé oznámení předložené mu podle tohoto článku, ve kterém se tvrdí, že bylo porušeno některé ustanovení Úmluvy. Tento stát předloží Výboru do šesti měsíců písemné vysvětlení nebo prohlášení objasňující tuto věc a informuje jej o opatřeních k nápravě, která případně učinil.

4. Výbor posoudí oznámení, jež obdržel podle tohoto článku, a vezme při tom v úvahu všechny informace, které dostal od jednotlivce nebo jeho jménem a od dotyčného smluvního státu.

5. Výbor neposuzuje žádné oznámení jednotlivce podle tohoto článku, dokud se neujistí, že:

- a) stejná věc nebyla a není projednávána v jiném mezinárodním orgánu pro řešení nebo řešení sporů;
- b) jednotlivce vyčerpaly všechny vnitrostátní opravné prostředky, které měl k dispozici; toto pravidlo neplatí v případech, kdy se opravné řízení neodůvodněně protahuje nebo kdy je málo pravděpodobné, že přinese účinnou pomoc osobě, jež je obětí porušení této Úmluvy.

6. Výbor zkoumá oznámení podle tohoto článku na neveřejných zasedáních.

7. Výbor sdělí své názory příslušnému státu, smluvní straně Úmluvy, a jednotlivci.

8. Ustanovení tohoto článku vstoupí v platnost jakmile pět států, smluvních stran této Úmluvy, učiní prohlášení podle odstavce 1 tohoto článku. Tato prohlášení uloží státy u generálního tajemníka Organizace spojených národů, který předá jejich kopie ostatním státům, smluvním stranám této Úmluvy. Prohlášení lze kdykoli odvolat oznámením generálnímu tajemníkovi. Odvolání se nedotkne posuzování věci, která je předmětem oznámení již předloženého podle tohoto článku. Poté, co generální tajemník obdržel sdělení, kterým se prohlášení odvolává, nelze přijmout žádné další oznámení kteréhokoli státu, který je smluvní stranou této Úmluvy, pokud stát, který prohlášení odvolal, neučinil nové prohlášení.

Článek 23

Členové Výboru a *ad hoc* smírčích komisí, jež mohou být ustaveny podle článku 21 odstavce 1 e), požívají výhody, výsady a imunity expertů Organizace spojených národů, jak jsou zakotveny v Úmluvě o výsadách a imunitách Organizace spojených národů.

Článek 24

Výbor předkládá státům, smluvním stranám této Úmluvy, a Valnému shromáždění Organizace spojených národů výroční zprávu o své činnosti.

ČÁST III

Článek 25

1. Tato Úmluva je otevřena k podpisu všem státům.

2. Tato Úmluva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 26

Tato Úmluva je otevřena k přístupu kterémukoli státu. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 27

1. Tato Úmluva vstoupí v platnost třicátý den po uložení dvacáté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

2. Pro každý stát, který tuto Úmluvu ratifikuje nebo k ní přistoupí po uložení dvacáté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí Úmluva v platnost třicátý den po uložení jeho ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 28

1. Každý stát může při podpisu nebo ratifikaci této Úmluvy nebo přístupu k ní prohlásit, že neuznává příslušnost Výboru upravenou v článku 20.

2. Kterýkoli stát, který učinil výhradu v souladu s odstavcem 1 tohoto článku, může tuto výhradu kdykoli odvolat oznámením generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

Článek 29

1. Kterýkoli stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, může navrhnout změnu Úmluvy a předložit ji generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů. Generální tajemník Organizace spojených národů oznámí pozměňovací návrh státům, smluvním stranám Úmluvy, se žádostí o sdělení, zda jsou pro svolání konference států, smluvních stran Úmluvy, která by návrh posoudila a o něm hlasovala. Pokud do čtyř měsíců od tohoto oznámení alespoň jedna třetina států, smluvních stran Úmluvy, se vysloví pro takovou konferenci, svolá ji generální tajemník pod záštitou Organizace spojených národů. Každý pozměňovací návrh přijatý většinou států přítomných a hlasujících na konferenci předloží generální tajemník všem státům, smluvním stranám Úmluvy, ke schválení.

2. Změna přijatá v souladu s odstavcem 1 tohoto článku vstoupí v platnost poté, kdy dvě třetiny států, smluvních stran této Úmluvy, oznámí generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů, že ji přijaly v souladu se svými příslušnými ústavními předpisy.

3. Vstoupí-li změny v platnost, stanou se závaznými pro ty státy, smluvní strany Úmluvy, které je přijaly. Ostatní státy jsou dále vázány ustanoveními této Úmluvy a kteroukoli dřívější změnou, již přijaly.

Článek 30

1. Jakýkoli spor mezi dvěma nebo více státy, smluvními stranami Úmluvy, týkající se výkladu nebo provádění této Úmluvy, který nemůže být vyřešen jednáním, bude na žádost-jednoho z nich předložen arbitrážnímu řízení. Jestliže do šesti měsíců ode dne podání žádosti o arbitráž nejsou strany s to se dohodnout na organizaci arbitráže, může kterákoli z těchto stran předat spor Mezinárodnímu soudnímu dvoru v souladu se statutem Dvora.

2. Každý stát může při podpisu nebo ratifikaci této Úmluvy nebo při přístupu k ní prohlásit, že se necítí být vázán odstavcem 1 tohoto článku. Ostatní státy, smluvní strany Úmluvy, nebudou vázány odstavcem 1 tohoto článku ve vztahu ke kterémukoli státu, který učinil takovou výhradu.

3. Kterýkoli stát, který učinil výhradu podle odstavce 2 tohoto článku, může svou výhradu kdykoli odvolat oznámením generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

Článek 31

1. Stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, ji může vypovědět písemným sdělením generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů. Výpověď nabude účinnosti za rok ode dne, kdy generální tajemník obdrží toto sdělení.

2. Taková výpověď neosvobozuje stát od závazků podle této Úmluvy za jakékoli jednání nebo opomenutí, k nimž došlo před tím, než výpověď nabyla účinnosti. Výpověď není ani nijak na újmu dalšímu posuzování jakékoli záležitosti, která již byla posuzována Výborem před tím, než výpověď nabyla účinnosti.

3. Po tom, co výpověď kteréhokoli státu nabude účinnosti, nezahájí Výbor posuzování žádné nové záležitosti týkající se tohoto státu.

Článek 32

Generální tajemník Organizace spojených ná-

rodů vyrozumí všechny členské státy Organizace spojených národů a všechny státy, které podepsaly tuto Úmluvu nebo k ní přistoupily:

- a) o podpisech, ratifikačních listinách a listinách o přístupu podle článků 25 a 26;
- b) o dni, kdy tato Úmluva vstoupí v platnost podle článku 27, a o dni, kdy vstoupí v platnost jakákoliv změna podle článku 29;
- c) o výpovědích podle článku 31.

Článek 33

1. Tato Úmluva, jejíž znění v arabštině, čínštině, angličtině, francouzštině, ruštině a španělštině mají stejnou platnost, bude uložena u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

2. Generální tajemník Organizace spojených národů zašle ověřené opisy této Úmluvy všem státům.

144**VYHLÁŠKA**

ministra zahraničních věcí

ze dne 18. srpna 1988

o Úmluvě o statistikách práce (č. 160)

Dne 25. června 1985 byla na 71. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o statistikách práce (č. 160). Ratifikace Úmluvy Československou socialistickou republikou byla zapsána dne 25. února 1988 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce s tím, že Československá socialistická republika, pokud

jde o část II Úmluvy, přijímá závazky jen k článkům 7, 8, 9, 10, 12, 13 a 14. Podle svého článku 20 odstavce 3 Úmluva vstoupí pro Československou socialistickou republiku v platnost dnem 25. února 1989.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

ÚMLUVA

o statistikách práce

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 7. června 1985 na svém 71. zasedání,

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se revize úmluvy (č. 63) o statistice mezd a pracovní doby, 1938, jež jsou pátým bodem jednacího pořadu zasedání,

stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 25. června 1985 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o statistikách práce, 1985.

I. Všeobecná ustanovení

Článek 1

Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje pravidelně shromažďovat, sestavovat a uveřejňovat základní statistiky práce, které budou postupně rozšiřovány s přihlédnutím k jeho pramenům na tyto oblasti:

- a) hospodářsky činné obyvatelstvo, zaměstnanost, popřípadě nezaměstnanost a pokud možno zjevná částečná zaměstnanost,
- b) složení a členění hospodářsky činného obyvatelstva, aby bylo možno provést podrobné rozborů a aby byla k dispozici výchozí (pramená) data,
- c) průměrné mzdy a průměrná délka pracovní doby (hodiny skutečně odpracované nebo hodiny placené) a popřípadě časové mzdové tarify a obvyklá pracovní doba,
- d) složení a členění mezd,
- e) náklady práce,
- f) indexy spotřebitelských cen,
- g) výdaje domácností nebo, kde je to vhodné, výdaje rodin a popřípadě příjmy domácností nebo, kde je to vhodné, příjmy rodin,
- h) pracovní úrazy a pokud možno nemoci z povolání,
- i) pracovní spory.

Článek 2

Při vypracování nebo změně pojmů, definic a metodologie užívaných při shromažďování, sestavování a uveřejňování statistik vyžadovaných podle této úmluvy členské státy mají přihlížet k posledním normám a směrnicím stanoveným pod záštitou Mezinárodní organizace práce.

Článek 3

Při vypracování nebo změně pojmů, definic a metodologie užívaných při shromažďování, sestavování a uveřejňování statistik vyžadovaných podle této úmluvy je třeba slyšet reprezentativní organizace zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, aby bylo možno přihlídnout k jejich potřebám a zajistit jejich spolupráci.

Článek 4

Z této úmluvy neplyne povinnost uveřejňovat nebo sdělovat údaje, které by umožňovaly zjistit informace o jednotlivé statistické jednotce, jako například o nějaké osobě, domácnosti, závodu nebo podniku.

Článek 5

Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, se zavazuje sdělovat Mezinárodnímu úřadu práce, jakmile je to proveditelné, statistiky sestavené a uveřejněné podle úmluvy a informace o jejich uveřejnění, zejména

- a) vhodné informace o tom, jakým způsobem byly rozšířeny (názvy a odkazová čísla u tištěných publikací nebo odpovídající popis u údajů rozšiřovaných jiným způsobem),
- b) poslední data nebo období, ohledně nichž jsou k dispozici různé druhy statistik a údaje o jejich uveřejnění nebo rozšiřování.

Článek 6

Podrobné popisy užitých pramenů, pojmů, definic a metodologie při shromažďování a sestavování statistik podle této úmluvy mají být

- a) provedeny a udržovány podle posledního stavu, tak aby ukazovaly významné změny,
- b) sdělovány Mezinárodnímu úřadu práce, jakmile je to možné,
- c) uveřejňovány příslušným vnitrostátním orgánem.

II. Základní statistiky práce

Článek 7

Běžné statistiky o hospodářsky činném obyvatelstvu, zaměstnanosti, popřípadě nezaměstnanosti a pokud možno zjevné částečné zaměstnanosti mají být sestavovány za celou zemi.

Článek 8

Statistiky složení a členění hospodářsky činného obyvatelstva mají být sestaveny za celou zemi tak, aby bylo možno provést podrobné rozborů a disponovat výchozími (pramennými) údaji.

Článek 9

1. Běžné statistiky průměrných mezd a pracovní doby (hodiny skutečně odpracované nebo hodiny placené) mají být sestaveny pro všechny významné skupiny zaměstnanců a pro všechna významná odvětví hospodářské činnosti a za celou zemi.

2. Kde to je vhodné, mají být sestavovány statistiky časových mzdových tarifů a obvyklé pracovní doby pro významná povolání nebo skupiny povolání ve významných odvětvích hospodářské činnosti a za celou zemi.

Článek 10

Statistiky složení a členění mezd mají být sestavovány pro významná odvětví hospodářské činnosti.

Článek 11

Statistiky nákladů práce mají být sestavovány pro významná odvětví hospodářské činnosti. Pokud možno tyto statistiky mají být v souladu s údaji o zaměstnanosti a pracovní době (hodiny skutečně odpracované nebo hodiny placené) ve stejném rozsahu.

Článek 12

Budou vypočítávány indexy spotřebitelských cen, aby bylo možno změřit časové změny cen položek, které jsou reprezentativní pro spotřebitelské zvyklosti významných skupin obyvatelstva nebo veškerého obyvatelstva.

Článek 13

Statistiky o výdajích domácností nebo, pokud je to vhodné, o výdajích rodin a, je-li to možné, o příjmech domácností nebo, pokud je to vhodné, o příjmech rodin, mají být sestavovány pro všechny skupiny a velikosti soukromých domácností nebo rodin a za celou zemi.

Článek 14

1. Statistiky pracovních úrazů mají být sestavovány za celou zemi a pokud možno pro všechna odvětví hospodářské činnosti.

2. Pokud možno mají být sestavovány statistiky nemocí z povolání pro všechna odvětví hospodářské činnosti a za celou zemi.

Článek 15

Statistiky pracovních sporů mají být sestavo-

vány za celou zemi a pokud možno za všechna odvětví hospodářské činnosti.

III. Přijetí závazků

Článek 16

1. Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, musí na základě všeobecných závazků, které jsou předmětem I. části, přijmout závazky plynoucí z úmluvy ohledně jednoho nebo několika článků II. části.

2. Každý členský stát určí ve své ratifikaci článek nebo články II. části, ohledně nichž přijímá závazky z úmluvy.

3. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může později oznámit generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že přijímá závazky vyplývající z úmluvy ohledně jednoho nebo více článků II. části, které nebyly uvedeny již v jeho ratifikaci. Tato oznámení budou mít účinnost ratifikace ode dne jejich sdělení.

4. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, uvede ve svých zprávách o provádění úmluvy, předkládaných podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, stav svého zákonodárství a praxe, pokud jde o oblasti kryté články II. části, ohledně nichž nepřevzal závazky plynoucí z úmluvy, a jak dalece provádí nebo zamýšlí provést ustanovení úmluvy, pokud jde o tyto oblasti.

Článek 17

1. Každý členský stát může zpočátku omezit rozsah statistik uvedených v článku nebo v částech II. části, ohledně nichž převzal závazky z této úmluvy, na některé skupiny pracovníků, některé úseky národního hospodářství, některá odvětví hospodářské činnosti nebo některé zeměpisné oblasti.

2. Každý členský stát, který omezí rozsah statistik podle odstavce 1 tohoto článku, uvede ve své první zprávě o provádění úmluvy, předkládané podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, článek nebo články II. části, na něž se vztahuje omezení, a sdělí povahu a důvody těchto omezení a ve svých pozdějších zprávách vyloží, v jakém rozsahu bylo možno nebo se zamýšlí vztáhnout ustanovení úmluvy na jiné skupiny pracovníků, úseky národního hospodářství, odvětví hospodářské činnosti nebo zeměpisné oblasti.

3. Po projednání se zúčastněnými reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků každý členský stát může každoročně v prohlášení sděleném generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce v měsíci, který následuje po datu, kdy úmluva původně nabyla platnosti, dodatečně omezit závazky, pokud jde o statistiky podle článku nebo článků II. části, ohledně nichž převzal závazky z úmluvy. Takové prohlášení nabude účinnosti jeden rok po zapsání. Každý členský stát,

který zavede taková omezení, podá ve svých zprávách o provádění úmluvy, předkládaných podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, informace uvedené v odstavci 2 tohoto článku.

Článek 18

Tato úmluva reviduje úmluvu o statistice mezd a pracovní doby, 1938.

IV. Závěrečná ustanovení

Článek 19

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 20

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána jeho ratifikace.

Článek 21

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

3. Po projednání se zúčastněnými reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může po vypršení pěti let po datu, kdy úmluva poprvé nabyla platnosti, prohlášením zasláným generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce odvolat převzetí závazků plynoucích z úmluvy ohledně jednoho nebo více článků II. části pod podmínkou, že zůstane vázán alespoň jedním z těchto článků. Toto prohlášení o zpětvzetí nabude účinnosti až jeden rok po svém zapsání.

4. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu a jenž během jednoho roku po vypršení období pěti let, jak je uvedeno v odstavci 3 tohoto článku, nevyužije práva stanoveného v tom odstavci, bude vázán články II. části, ohledně nichž převzal závazky z úmluvy, na další pětileté období a poté může odvolat převzetí těchto závazků po uplynutí každého pětiletého období za podmínek stanovených v tomto článku.

Článek 22

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 23

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 24

Správní rada Mezinárodního úřadu práce, kdykoli to bude považovat za nutné, předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 25

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 21, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,

b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti ve své formě a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 26

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

145

V Y H L Á Š K A

ministra zahraničních věcí

ze dne 18. srpna 1988

o Úmluvě o závodních zdravotních službách (č. 161)

Dne 26. června 1985 byla na 71. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o závodních zdravotních službách (č. 161). Ratifikace Úmluvy Československou socialistickou republikou byla zapsána dne 25. února

1988 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svého článku 18 odstavce 3 Úmluva vstoupí pro Československou socialistickou republiku v platnost dnem 25. února 1989.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

Ú M L U V A

o závodních zdravotních službách

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 7. června 1985 na svém 71. zasedání,

zjišťujíc, že ochrana pracovníků proti nemocem a úrazům z povolání je jedním z úkolů Mezinárodní organizace práce podle její ústavy,

poukazujíc na mezinárodní pracovní úmluvy a doporučení v této věci, zejména na doporučení o ochraně zdraví pracovníků, 1953, na doporučení o závodních zdravotních službách, 1959, na úmluvu o zástupcích pracovníků, 1971 a na úmluvu a doporučení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, 1981, které stanoví zásady vnitrostátní politiky a opatření na vnitrostátní úrovni,

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se závodních zdravotních služeb, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání,

stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,

přijímá dne 26. června 1985 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o závodních zdravotních službách, 1985.

Část I. Zásady vnitrostátní politiky

Článek 1

Pro účely úmluvy:

- a) výraz „závodní zdravotní služby“ znamená služby pověřené především preventivními úkoly a poradenstvím pro zaměstnavatele, pracovníky a jejich zástupce v podniku, pokud jde o:
  - i) požadavky pro vytvoření a udržení bezpečného a zdravého pracovního prostředí, které je na prospěch tělesnému a duševnímu zdraví ve vztahu k práci;
  - ii) přizpůsobení práce schopnostem pracovníků s přihlédnutím k jejich tělesnému a duševnímu zdraví;
- b) výraz „zástupci pracovníků v podniku“ znamená osoby za takové uznané vnitrostátním právem nebo praxí.

Článek 2

Každý členský stát má s přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám a praxi a po projednání s nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstna-

vatelů a pracovníků, pokud existují, stanovit, provádět a pravidelně přezkušovat celkovou vnitrostátní politiku v oblasti závodních zdravotních služeb.

Článek 3

1. Každý členský stát se zavazuje postupně zavádět závodní zdravotní služby pro všechny pracovníky, včetně pracovníků ve veřejném sektoru a družstevníků ve výrobních družstvech, ve všech odvětvích hospodářské činnosti a ve všech podnicích. Učiněná opatření by měla být přiměřená a vhodná z hlediska zvláštních nebezpečí v podnicích.

2. Jestliže závodní zdravotní služby nemohou být ihned zavedeny pro všechny podniky, každý dotyčný členský stát má po projednání s nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, vypracovat plány na jejich zavedení.

3. Každý dotyčný členský stát uvede v první zprávě o provádění úmluvy předkládané podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce plány, které vypracoval podle odstavce 2 tohoto článku, a v dalších zprávách, jakého pokroku bylo dosaženo při jejich provádění.

Článek 4

Príslušný úřad má projednávat s nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, opatření, která je třeba učinit k provedení ustanovení této úmluvy.

Část II. Úkoly

Článek 5

Aniž by tím byla dotčena odpovědnost jednotlivých zaměstnavatelů za zdraví a bezpečnost pracovníků, které zaměstnávají, a s náležitým přihlédnutím k tomu, že je třeba, aby pracovníci spolupracovali při ochraně zdraví a bezpečnosti při práci, závodní zdravotní služby mají zajišťovat ty z dále uvedených úkolů, které jsou přiměřené a vhodné z hlediska nebezpečí při práci v podniku:

- a) stanovit a vyhodnocovat nebezpečí, která ohrožují zdraví na pracovišti;
- b) dohlížet na činitele v pracovním prostředí a pracovní zvyklosti, které mohou ovlivňovat zdraví pracovníků, včetně hygienických zařízení, závodních jídelen a ubytoven, pokud tato zařízení obstarává zaměstnavatel;
- c) poskytovat poradenství o plánování a organizování práce, včetně uspořádání pracovišť, o výběru, údržbě a stavu strojů a jiného zařízení a o látkách, jichž se užívá při práci;
- d) účastnit se na vypracování programů zlepšování pracovní praxe a zkoušek a vyhodnocování nových zařízení ze zdravotního hlediska;

- e) poskytovat poradenství o zdraví, bezpečnosti a hygieně při práci a ergonomii a individuálních a hromadných ochranných pomůckách;
- f) dohlížet na zdraví pracovníků v souvislosti s prací;
- g) podporovat přizpůsobování práce pracovníkům;
- h) účastnit se na opatřeních pracovní rehabilitace;
- i) spolupracovat při poskytování informací, výcviku a výchovy v oblasti zdraví a hygieny při práci a ergonomie;
- j) organizovat první pomoc a ošetření v případě nouze;
- k) účastnit se na rozboru pracovní úrazovosti a nemocí z povolání.

Část III. Organizace

Článek 6

Je třeba učinit opatření k zavedení závodních zdravotních služeb

- a) pomocí právních předpisů;
- b) pomocí kolektivních smluv nebo jiných dohod mezi zúčastněnými zaměstnavateli a pracovníky;
- c) jiným způsobem schváleným příslušným úřadem po projednání se zúčastněnými reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků.

Článek 7

1. Závodní zdravotní služby mohou být organizovány podle povahy případu jako služby pro jeden nebo několik podniků.

2. V souladu s vnitrostátními podmínkami a praxí závodní zdravotní služby mohou být organizovány

- a) zúčastněnými podniky nebo skupinami podniků;
- b) veřejnými úřady nebo úředními orgány;
- c) nositeli sociálního zabezpečení;
- d) jinými orgány, jimž udělil oprávnění příslušný úřad;
- e) spojením výše uvedených způsobů.

Článek 8

Zaměstnavatel, pracovníci a jejich zástupci, pokud existují, mají přiměřeně spolupracovat a účastnit se na provádění organizačních a jiných opatření týkajících se závodních zdravotních služeb.

Část IV. Předpoklady činnosti

Článek 9

1. V souladu s vnitrostátním zákonodárstvím a praxí závodní zdravotní služby by měly být mul-

disciplinární. Složení personálu má být stanoveno se zřetelem k povaze úkolů, jež se mají provádět.

2. Závodní zdravotní služby mají plnit své funkce ve spolupráci s ostatními službami v podniku.

3. V souladu s vnitrostátním zákonodárstvím a praxí je třeba učinit opatření k zajištění odpovídající spolupráce a koordinace mezi závodními zdravotními službami a pokud je to vhodné, s jinými zúčastněnými službami, které se podílejí na zdravotních službách.

Článek 10

Personál poskytující závodní zdravotní služby má být plně pracovně nezávislý na zaměstnavateli, pracovnících a jejich zástupcích, pokud existují, se zřetelem k funkcím uvedeným v článku 5.

Článek 11

Příslušný úřad stanoví kvalifikaci, požadovanou na personálu poskytujícím závodní zdravotní služby, a to podle povahy úkolů, které má vykonávat, a v souladu s vnitrostátními právními předpisy a praxí.

Článek 12

Dohled na zdraví pracovníků ve vztahu k práci nesmí být pro ně spojen se ztrátou na výdělku; musí být bezplatný a konat se pokud možno v pracovní době.

Článek 13

Všichni pracovníci mají být informováni o všech nebezpečích pro zdraví, která souvisí s jejich prací.

Článek 14

Závodní zdravotní služby mají být zaměstnavatelem a pracovníky zpraveny o všech známých a podezřelých skutečnostech v pracovním prostředí, které mohou ovlivňovat zdraví pracovníků.

Článek 15

Závodní zdravotní služby mají být zpraveny o onemocnění pracovníků a nepřítomnosti v práci ze zdravotních důvodů, aby mohly zjistit, zda je vztah mezi příčinami nemoci nebo nepřítomnosti a nebezpečími pro zdraví, která by se mohla vyskytovat na pracovišti. Zaměstnavatel nemá požadovat na personálu, který poskytuje závodní zdravotní služby, aby ověřoval důvody nepřítomnosti v práci.

Část V. Všeobecná ustanovení

Článek 16

Vnitrostátní zákonodárství má určit úřad ne-

bo úřady, které budou vykonávat dozor na závodní zdravotní služby a budou jim nápomocny radou, jakmile tyto služby budou ustaveny.

Článek 17

Formální ratifikace této Úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 18

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel запиše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy jeho ratifikace byla zapsána.

Článek 19

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je запиše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 20

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 21

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 22

Kdykoli to bude považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generál-

ní konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je **záhodno** dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 23

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku

19, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;

- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státem otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti ve své formě a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 24

Anglické a francouzské znění této úmluvy má stejnou platnost.

146

VYHLÁŠKA

ministra zahraničních věcí

ze dne 22. srpna 1988

o Dohodě mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Sýrské arabské republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu

Dne 8. dubna 1988 byla v Praze podepsána Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Sýrské arabské republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu. Dohoda vstou-

pila v platnost na základě svého článku 6 dnem 30. července 1988.

České znění Dohody se vyhláší současně.

Ministr:

Ing. Chňoupek v. r.

DOHODA

mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Syrské arabské republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu

Vláda Československé socialistické republiky a vláda Syrské arabské republiky (dále jen „smluvní strany“)

přejíce si navázat užší spolupráci na poli cestovního ruchu a uznávající důležitost cestovního ruchu nejen pro rozvoj hospodářství obou států, ale též pro další rozvoj přátelských vztahů,

dohodly se takto:

Článek 1

Smluvní strany podniknou všechny potřebné kroky k podpoře a rozvoji turistické výměny mezi oběma státy, za tímto účelem smluvní strany:

- a) budou podporovat vzájemný cestovní ruch všemi dopravními prostředky,
- b) budou poskytovat potřebnou podporu všem uznaným a přijatelným dopravním společnostem (národním leteckým společnostem, pozemním dopravním společnostem atd.), turistickým společnostem a cestovním kancelářím, společenským orgánům v obou státech,
- c) budou podporovat cesty organizované cestovními kancelářemi a jinými organizacemi při příležitosti kulturních a sportovních událostí, veletrhů a tematické profesní cesty, věnující zvláštní pozornost cestování mládeže,
- d) poskytnou všemožnou podporu příslušníkům státu smluvní strany přejícím si navštívit druhý stát,
- e) budou podporovat výměnu publikací, filmů a výstav a všech ostatních prostředků k rozvoji cestování mezi oběma státy.

Článek 2

Za účelem výměny zkušeností a metod rozvíjení cestovního ruchu smluvní strany:

- a) budou spolupracovat při výměně odborníků na poli cestovního ruchu,
- b) budou si vyměňovat výzkumné materiály, statistiky a ostatní základní informace o příslušných aspektech domácího a mezinárodního cestovního ruchu v obou státech.

Článek 3

V oblasti výchovy odborníků cestovního ruchu

bude každá strana podporovat výměnu instruktorů a frekventantů ze svých příslušných organizací.

Článek 4

Přímé i nepřímé služby poskytnuté československým turistům, včetně ostatních poplatků, budou hrazeny z nezaplacených československých pohledávek vyplývajících z úvěrů poskytnutých syrským organizacím organizacemi zahraničního obchodu ČSSR.

- a) Federální ministerstvo zahraničního obchodu Československé socialistické republiky a ministerstvo cestovního ruchu Syrské arabské republiky budou specifikovat tyto služby na základě zvláštních dohod mezi příslušnými organizacemi cestovního ruchu obou států.
- b) Federální ministerstvo zahraničního obchodu Československé socialistické republiky a ministerstvo cestovního ruchu Syrské arabské republiky budou kontrolovat plnění těchto dohod.
- c) Technické podmínky převodu pohledávek k financování služeb poskytovaných československým turistům budou sjednány mezi Československou obchodní bankou a. s. a Syrskou centrální bankou.

Článek 5

Zástupci obou smluvních stran se budou scházet za účelem posouzení kroků, jež by měly být učiněny pro realizaci cílů této dohody a k organizování turistické výměny a za účelem předložení doporučení příslušným orgánům.

Zástupci se budou scházet střídavě v obou státech v termínu, který bude oběma smluvními stranami odsouhlasen. Bude-li to zapotřebí, sejdou se na dalších jednáních, o nichž se smluvní strany dohodnou.

Článek 6

Tato dohoda podléhá schválení v souladu s právními předpisy každé ze smluvních stran a vstoupí v platnost 30 dní po výměně not potvrzujících její schválení.

Článek 7

Dohoda se uzavírá na období pěti let. Poté bude její platnost mlčky prodlužována vždy o jeden rok, pokud nebude písemně vypovězena diplomatickou cestou některou ze smluvních stran nejpo-

zději šest měsíců před uplynutím příslušného období platnosti.

Podepsáno v Praze dne 8. dubna 1988 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a arabském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za vládu

Československé socialistické republiky:

Ing. Ludovít **Priecel** v. r.
náměstek ministra zahraničního obchodu

Za vládu

Syrské arabské republiky:

Diab **Sahyoun** v. r.
náměstek ministra
turistiky pro technické záležitosti

147

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 6. září 1988

o změnách vyhlášky Ústřední rady odborů č. 95/1968 Sb., o poskytování přídavků na děti v nemocenském pojištění, ve znění vyhlášky č. 78/1984 Sb.

Ústřední rada odborů stanoví v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí podle § 9, § 51 odst. 2 a § 63 odst. 2 a 3 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., a podle § 36 odst. 2 zákona č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění zákona č. 57/1984 Sb.:

Čl. I

Vyhláška Ústřední rady odborů č. 95/1968 Sb., o poskytování přídavků na děti v nemocenském pojištění, ve znění vyhlášky č. 78/1984 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. Za § 2 se vkládá nový § 2a, který zní:

„§ 2a

Přechodný pobyt dítěte v zahraničí z důvodu rekreace

(K § 20 odst. 2 a § 25 zákona)

Rekreací dítěte v zahraničí se rozumí jeho přechodný pobyt mimo území Československé socialistické republiky, který netrvá déle než tři po sobě jdoucí celé kalendářní měsíce; pobyt dítěte mimo území Československé socialistické republiky trávající nepřerušeně déle se nepovažuje za rekreaci počínaje čtvrtým celým kalendářním měsícem stráveným v zahraničí.“

2. § 12 zní:

„§ 12

K výplatě přídavků na děti

(K § 27 odst. 2 zákona)

(1) Dítě je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo o mládež tehdy, poskytuje-li mu tento ústav (zařízení) stravování, ubytování i ošacení.

(2) Za plné přímé zaopatření dítěte ve smyslu § 27 odst. 2 zákona se však nepovažuje denní nebo týdenní pobyt dítěte v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo o mládež.“

3. § 13 zní:

„§ 13

(1) Přídavky se přiznají, jsou-li jinak splněny stanovené podmínky, také na dítě, které pracovník převzal do své péče z ústavu nebo zařízení za účelem pozdějšího osvojení.*)

(2) Nejde-li o případ uvedený v odstavci 1, přiznají se přídavky, jsou-li jinak splněny stanovené podmínky, také na dítě, které má pracovník nebo jeho manžel v trvalé péči nahrazující péči rodičů za předpokladu, že na toto dítě nelze přídavky přiznat z pojištění (zabezpečení) nikoho jiného.“

4. V § 14 se vypouští ustanovení písmene b).

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinností dnem 1. října 1988.

Předseda:

Zavadil v. r.

* J § 69 zákona o rodině.

148

V Y H L Á Š K A

Ústřední rady odborů

ze dne 6. září 1988

o změnách vyhlášky Ústřední rady odborů č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění pozdějších předpisů

Ústřední rada odborů v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí stanoví podle § 2 odst. 3 písm. c), § 9, § 51 odst. 1 a § 63 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., zákona č. 87/1968 Sb. a zákona č. 148/1983 Sb.:

Čl. I

Vyhláška Ústřední rady odborů č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění vyhlášek č. 155/1983 Sb., č. 79/1984 Sb., č. 135/1984 Sb. a č. 59/1987 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 48 odst. 1 se slovo „čtvrtého“ nahrazuje slovem „šestého“.

2. V § 49 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Za započítatelný výdělek žáka středního nebo zvláštního odborného učiliště se považují příjmy, které mu náležejí podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení těchto žáků¹⁾ a které jsou započítatelné podle ustanovení § 1 až 3 vyhlášky č. 143/1965 Sb. Hodnota hmotného zabezpečení a případných naturálních požitků těchto žáků se nezahrnuje do započítatelného výdělku.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

3. Za § 50 se vkládá nový § 50a, který zní:

„§ 50a

Nemocenské žáků středních nebo zvláštních odborných učilišť

(1) Den přechodu z přípravného období do

období odborného rozvoje se pro zjištění rozhodného období posuzuje stejně jako vstup do zaměstnání.²⁾ Jestliže v době školních prázdnin (s výjimkou zimních a jarních prázdnin), na něž navazuje období odborného rozvoje, vykonával žák učiliště odbornou praxi, za kterou je odměňován jako v období odborného rozvoje, považuje se den, kdy začal tuto odbornou praxi vykonávat, za den přechodu z přípravného období do období odborného rozvoje.

(2) Pro zjištění čisté denní mzdy podle § 6 odst. 1 vyhlášky č. 143/1965 Sb. se do počtu pracovních dnů, kterým se dělí započítatelný výdělek zúčtovaný v rozhodném období, zahrnují i pracovní dny, v nichž se žák učiliště zúčastnil teoretického vyučování; nezahrnují se však pracovní dny připadající na období školních prázdnin (s výjimkou zimních a jarních prázdnin), jestliže v nich žák učiliště nekonal odbornou praxi.

(3) Žáku učiliště náleží nemocenské nejdříve ode dne, od kterého mu při pracovní neschopnosti (karanténě) již nenáleží odměna podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení žáků učilišť;¹⁾ přiznání nemocenského však nebrání poskytování příspěvku na dítě žáka (žákyně) učiliště.³⁾ Nemocenské se poskytuje i za pracovní dny, ve kterých se žák učiliště měl zúčastnit teoretického vyučování, a za pracovní dny připadající na zimní a jarní prázdniny. Neposkytuje se však za pracovní dny připadající na období hlavních školních prázdnin s výjimkou pracovních dnů, kdy měl žák učiliště vykonávat odbornou praxi, za kterou náleží odměna jako v období odborného rozvoje. Podpůřčí doba se však počítá vždy od prvního dne pracovní neschopnosti.

¹⁾ Vyhláška ministerstva školství ČSR a ministerstva práce a sociálních věcí ČSR č. 3/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť.

Vyhláška ministerstva školství SSR a ministerstva práce a sociálních věcí SSR č. 4/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť.

²⁾ § 4 odst. 3 vyhlášky ÚRO č. 143/1965 Sb., o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění, ve znění vyhlášky č. 113/1975 Sb.

³⁾ § 15 odst. 1 vyhlášky č. 3/1987 Sb.

§ 15 odst. 1 vyhlášky č. 4/1987 Sb.

[1] Ustanovení § 50 odst. 3 se na žáky učiliště vztahuje obdobně.“

4. Za § 51 se vkládá nový § 51a, který zní:

„§ 51a

Peněžité pomoc v mateřství žákyň středních nebo zvláštních odborných učilišť

[1] Ustanovení § 50a odst. 1 a 2, § 51 odst. 1, 2 a 5 platí obdobně i pro peněžitou pomoc v mateřství žákyň učilišť.

[2] Peněžité pomoc v mateřství se žákyň učiliště poskytuje za všechny pracovní dny včetně pracovních dnů připadajících na období školních prázdnin.

[3] Jestliže výše peněžité pomoci v mateřství za pracovní den stanovená z čisté denní mzdy (odměny) žákyň učiliště činí při pětidenním pracovním týdnu méně než 42 Kčs a při šestidenním pracovním týdnu méně než 35 Kčs, poskytuje se žákyň učiliště peněžité pomoc v mateřství při pětidenním pracovním týdnu v částce 42 Kčs a při šestidenním pracovním týdnu v částce 35 Kčs za pracovní den.

[4] Pro přiznání, výši a poskytování peněžité pomoci žáku učiliště platí obdobně předchozí odstavce.“

5. V § 55 odst. 1 věta druhá zní: „Jde-li o žáky učiliště, plní tyto povinnosti organizace, která žá-

ku učiliště poskytuje odměny podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení těchto žáků.“

6. § 56 zní:

„§ 56

Ustanovení § 46 až 55 se nevztahují:

- a) na studenty a žáky vojenských škol (učilišť, akademií), kteří jsou účastní nemocenské péče v ozbrojených silách,
- b) na studující formou studia při zaměstnání, kteří jsou účastní nemocenského pojištění (zabezpečení) již z důvodu jiné činnosti,
- c) na studující v kombinovaném studiu, kteří jsou účastní nemocenského pojištění (zabezpečení) již z důvodu jiné činnosti.“

7. V § 89 věta druhá zní: „Jde-li o pečovatele se změněnou pracovní schopností, o pečovatele svobodného, ovdovělého, rozvedeného nebo z jiných vážných důvodů osamělého, který nežije s družkou a pečuje aspoň o jedno nezaopatřené dítě, nebo o pečovatelku, která pečuje aspoň o jedno nezaopatřené dítě, vyžaduje se, aby výdělek v kalendářním měsíci činil aspoň 400 Kčs.“

Čl. II

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. října 1988.

Předseda:
Zavadil v. r.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Federální ministerstvo dopravy a spojů

vydalo v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ústředním výborem Odborového svazu pracovníků železnic a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků dopravy a silničního hospodářství podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, **výnos** ze dne 12. srpna 1988 čj. 14.830/88-020, **kterým se doplňuje resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení dc I. a II. pracovní kategorie** vydaný výnosem federálního ministerstva dopravy ze dne 8. prosince 1978 čj. 24.300/1978-032 (reg. v částce 4/1979 Sb.), ve znění výnosu ze dne 10. ledna 1983 čj. 24.665/1982-032 (reg. v částce 32/1983 Sb.).

Výnos nabývá účinnosti dnem 20. září 1988. Je uveřejněn ve Věstníku dopravy č. 18—19—20/1988 a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy a spojů (odbor kádrový a personální).

Federální ministerstvo národní obrany

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků Československé lidové armády:

- **výnos** č. 12/1988 ze dne 2. září 1988, **kterým se mění a doplňuje výnos** ze dne 30. listopadu 1982 čj. 6850-FS/5-1982 **o odměňování uměleckých pracovníků v organizacích rozpočtového úseku v působnosti federálního ministerstva národní obrany;**
- **výnos** č. 13/1988 ze dne 2. září 1988, **kterým se mění a doplňuje výnos** ze dne 5. ledna 1983 čj. 7460-FS/5-1982 **o odměňování uměleckých pracovníků při tvorbě a výrobě filmů v Československém armádním filmu.**

Výnosy nabývají účinnosti dnem 1. října 1988 a jsou uveřejněny ve Sbírce mzdových výnosů federálního ministerstva národní obrany, částka 12—13/1988. Je možno do nich nahlédnout na federálním ministerstvu národní obrany.

Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj a Českou odborovou radou **výnos** čj. M 22-7792/88 ze dne 31. srpna 1988, **kterým se mění a doplňují** směrnice ministerstva práce a sociálních věcí ČSR ze dne 6. března 1986 čj. 221-7100/101-13.12.1985 **o postupu při usměrňování mzdových prostředků v organizacích řízených a spravovaných národními výbory.**

Výnosem se mění ustanovení týkající se organizací místní výroby a služeb a veřejného stravování.

Výnos nabývá účinnosti dnem 31. srpna 1988.

Výnos byl zaslán krajským národním výborům včetně Národního výboru hl. m. Prahy, u nichž lze do něj nahlédnout.

Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky

vydalo podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků zdravotnictví **výnos** ze dne 7. června 1988 čj. EP-600-4.5.1988 **o odměňování pracovníků a tvorbě prostředků na mzdy ve společných podnicích.**

Výnos upravuje odměňování pracovníků společných podniků zřízených podle usnesení vlády ČSSR ze dne 22. srpna 1985 č. 187 pro zřizování a činnost společných podniků československých subjektů a subjektů z nesocialistických zemí, v současné době se týká a. s. Balnex, Praha.

Výnos nabyt účinnosti dnem 1. července 1988 a lze do něj nahlédnout na generálním ředitelství Balnea -- Československých lázní a zříděl v Praze a na ministerstvu zdravotnictví a sociálních věcí ČSR.

Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky

vydalo podle § 70 odst. 1 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, a se zřetelem k § 57 odst. 2 a § 58 odst. 2 tohoto zákona **výnos** ze dne 30. srpna 1988 čj. KP-621.1-28.7.1988 **o odborném vedení a hospodářském zabezpečení středních zdravotnických škol a domovů mládeže těchto škol a o školním dozoru v nich, o pomaturitním studiu a branném kursu ve středních zdravotnických školách.**

Výnos upravuje odborné vedení středních zdravotnických škol a domovů mládeže těchto škol, pomaturitní studium a obsah branných kursů v těchto školách.

Výnos byl přímo rozeslán odborům zdravotnictví KNV, středním zdravotnickým školám, krajským ústavům národního zdraví a bude publikován ve Věstníku vlády ČSR pro národní výbory.

Do výnosu lze nahlédnout v odborech zdravotnictví KNV, středních zdravotnických školách a krajských ústavech národního zdraví.

Výnos nabývá účinnosti dnem registrace ve Sbírce zákonů.

Ministerstvo vnútra a životného prostredia Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 43 ods. 2 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov miestneho hospodárstva **výnos** z 1. júla 1988 č. MH-39/08.04.1988 **o naturálnych požitkoch robotníkov v organizáciách miestneho hospodárstva.**

Výnosom sa upravuje poskytovanie naturálnych požitkov domovníkom, domovníkom-údržbárom a domovníkom-kuričom v organizáciách bytového hospodárstva riadených národnými výbormi.

Výnos nadobúda účinnosť 1. októbrom 1988. Bude uverejnený v Prevádzkovom spravodajstve miestneho hospodárstva; možno doňho nazrieť na odboroch miestneho hospodárstva okresných a krajských národných výborech.

Český báňský úřad

vydal podle § 17 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí ČSR a českým výborem Odborového svazu pracovníků hornictví a energetiky **výnos** ze dne 18. 8. 1988 čj. 2235 s/1988, **kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených do I. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení.**

Tímto výnosem se zrušuje výnos Českého báňského úřadu č. 35/1983 ze dne 26. 10. 1983 čj. 2830 s/1983, kterým se stanoví resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie, registrovaný v částce 6/1984 Sb.

Do výnosu lze nahlédnout na Českém báňském úřadě v Praze.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. října 1988.

Vydavatel: Federální statistický úřad, Praha — **Redakce:** Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 36 96 — **Administrace:** Statistické a evidenční vydavatelské ústředí, n. p. (SEVT), Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9 — **Vychází** podle potřeby — **Roční předplatné činí 80,- Kčs**, vybírá se v I. čtvrtletí a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně příloh. **Čet** pro předplatitel: SČS Praha 1, účet č. 19-706-011 — **Požadavky** na předplatné, na zrušení odběru a na změnu podmínek odběru: **Roční předplatitelé** pro následující ročník uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. **Změny adres** se provádějí od následujícího čtvrtletí — **Distribuce předplatitelům:** SEVT, n. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, **jednotlivé částky** lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Svatošlavova 7, 149 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15; **za hotov** v **prodejních SEVT:** Praha 2, Bruselská 2, telefon 25 84 93 — Brno, Česká 14, telefon 265 72 — Karišovy Vary, Engelsova 53, telefon 266 95 a v **prodejních knihy:** České Budějovice, Žižkovo nám. 25, — Teplice v Čechách, Leninova 15, — Jihlava, Komenského 16, — Gollwaldov, Murzejova 122 — **Novinová sazba** povolena poštou Praha 07, číslo 313 343 BE 52 **Tisknou:** Tiskařské závody, n. p., závod 4, Karmelitská 6, Praha 1 - Malá Strana — **Dohlédací pošta** Praha 07